Ministerie van Financiën

Wat worden de koppen?
→ bulgaren?
→ toeslagen?
retour d. vrij
24/5

TER BESLISSING
Aan
de Staatssecretaris

Directoraat-Generaal Belastingdienst
Inlichtingen
T 070-
F 070-
@minfin.nl

Datum
23 mei 2014

Notitienummer
DGB/2014/3210

Rubriek
GBA

Auteur

notitie

Verzamelbrief Toezeggingen AO Belastingdienst , 1 BRN, Toeslagenrapportage

Paraaf de Staatssecretaris | Paraaf | Paraaf 23/5 | Paraaf 23/5

Van
DGBel/team uitvoerinsgbeleid

Kopie aan
PA, COMM

Bijlagen
Verzamelbrief
Concept- 1BRN

Bijgaand treft u de concept brief over de toezeggingen in het AO Belastingdienst, de rapportage over toeslagen, de stand van zaken rond één bankrekeningnummer, en de uitvoering van de motie van het lid Koolmees c.s. inzake het maximaal inzetten op het innen van de onterecht uitgekeerde toeslagen aan. Daarbij vooraf de volgende opmerkingen en beslispunten.

besproken

Brief
Graag uw mening over de volgorde van de onderwerpen. In de brief wordt eerst ingegaan op de toezeggingen, vervolgens op 1 BRN en tenslotte op Toeslagen.

Toeslagenrapportage
In de tekst van de Toeslagenrapportage zijn de wijzigingen opgenomen n.a.l.v. uw opmerkingen over hercontrole van de cijfers en de afstemming met de Bulgaarse autoriteiten.

1 BRN
- Bijgaand treft u de concept-antwoorden aan van de Nota nalv het verslag van 1BRN. Dit is nadrukkelijk 'work-in-porgress'. Uw opmerkingen hierop zullen maandag worden verwerkt.
- In de concept antwoorden wordt nog verwezen naar de laatste stand van zaken dd 14 april jl. Wij hebben hedenmiddag recentere cijfers ontvangen mbt de politiek gevoelige groep van eind januari jl. (de zogenaamde "oude groepen"). Deze cijfers vertonen wederom een verdere daling van het aantal gevallen dat nog op een uitbetaling wacht. Deze nieuwe cijfers zullen wij maandag in de antwoorden verwerken.
- De conceptantwoorden kennen tevens nog enkele PM-punten die wij ook maandag zullen verwerken. Het gaat hier niet om substantiële aanpassingen die leiden tot andere inzichten.
- De tekst van deze conceptnota moet nog worden aangepast op de door u in de notitie DGB2014/3115 geaccordeerde voorstellen. Het ging om de volgende punten:

- Vasthouden aan de tenaamstelling icm aanvullende digitale procesondersteuning
- Het laten vervallen van de tenaamstelling van bedrijven
- Het verlengen van de overgangsperiode met 1 jaar.

Vraag CDA (en oa CU en SP)
De leden van de fractie van het CDA vragen de u hoeveel mensen een klacht hebben ingediend of zich bij de BelastingTelefoon hebben gemeld dat het geld overgemaakt is op een rekeningnummer dat niet (meer) aan hun toebehoort, maar bijvoorbeeld aan een voormalig partner en welke actie in deze gevallen wordt ondernomen richting de belastingplichtige.

Concept antwoord
Voor betrokkenen kan de door de Belastingdienst gemaakte keuze in een aantal gevallen tot overlast hebben geleid. In de praktijk zijn daarover echter nauwelijks signalen bij de Belastingdienst binnengekomen. Betrokkenen die betalingen op een ander op naam staand rekeningnummer willen ontvangen, konden en kunnen dat aan de Belastingdienst doorgeven. Het alternatief voor de gevolgde handelwijze was geweest dat de Belastingdienst 900.000 mensen had moeten benaderen met het verzoek in het kader van één bankrekeningnummer zelf actie te ondernemen. Dat had in potentie tot meer overlast geleid dan de feitelijk gevolgde handelwijze.

- *Beslispunt: akkoord gaan met deze antwoordlijn tegen de achtergrond van het volgende:*

De wettelijke basis op grond waarvan de Belastingdienst een geverifieerd rekeningnummer heeft gekozen is aan de smalle kant. De wet 1BRN spreekt nl met zo veel woorden over dat de toeslaggerechtigde zelf een rekeningnummer mag kiezen. Het antwoord omzeilt dit vraagstuk.

Vraag CDA over documenten van het MT over de invoering van 1BRN
De leden van de CDA-fractie vragen of zij de documenten van het managementteam mogen ontvangen waarin besluiten staan over de invoering van het ene rekeningnummer.

Concept antwoord
Documenten over besluiten van het managementteam vormen onderdeel van het interne beraad binnen de Belastingdienst. Ik ben van mening dat deze niet thuishoren in het publieke debat, zodat ik deze niet aan uw Kamer zal verstrekken.

- *Beslispunt: akkoord gaan met deze antwoordlijn ivm de precedentwerking.*

Vraag SP naar de hersteltijd bij een correctie van de beslagvrije voet
Correctie van de beslagvrije voet kan aan de orde komen bij een loonvordering, verrekening of overheidsvordering. Bij de loonvordering en verrekening vindt herstel in de regel plaats binnen vier weken. Hiervoor worden werkzaamheden verricht bij het LIC of RIC (berekening van de beslagvrije voet) en bij de B/CA (terugstorting bedrag).

De werkzaamheden voor het herstel van de beslagvrije voet bij de overheidsvordering vinden volledig plaats bij de B/CA.
De mogelijkheid tot toepassing van de beslagvrije voet bij een overheidsvordering bestaat formeel pas sinds 1 november 2013; met ingang van die datum is het beleidsbesluit aangepast. Het proces bleek niet goed te zijn

ingericht waardoor er verzoeken zijn blijven liggen. Inmiddels worden de verzoeken opgepakt en is het proces op gang gekomen.

Waarbij in de beantwoording van de vragen niet wordt ingegaan op de opstartproblemen bij toepassing van de beslagvrije voet bij de overheidsvordering. Het betreft een kleinere stroom verzoeken dan bijvoorbeeld bij de loonvordering. In totaal waren er 30 verzoeken blijven liggen. Die worden opgepakt. (Inmiddels zijn er sinds april 2014 - moment van inrichting van het proces - wel 90 nieuwe verzoeken binnengekomen.)

- Beslispunt: akkoord gaan met deze insteek.

Wat de tekst over 1brn betreft vraagt DGFZ zich af of het opportuun is om bij de stand van zaken al maatregelen voor de toekomst te noemen. In de brief vorige week aan de TK over de agenda voor de Belastingdienst staat dat u later dit jaar met voorstellen komt. Dit suggereert dat u nog tijd voor nader onderzoek nodig heeft. Het is dan heel vroeg om een week later al met concrete maatregelen te komen. Daarnaast, belangrijker wellicht, is er nog geen gelegenheid geweest om de beslisnotitie van eerder deze week, over de toekomst van 1BRN, met u te bespreken. De verlenging van de overgangstermijn, een van de genoemde maatregelen, is bovendien nog niet formeel afgestemd met de toeslagdepartementen. DGFZ adviseert u daarom in dit stadium terughoudend te zijn met het noemen van concrete wettelijke maatregelen in de toekomst.

- Beslispunt: gaarne uw voorkeur voor de huidige insteek in de brief, of een nuancering conform bovenstaande advies.

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T 070-
F 070-
@minfin.nl

Ons kenmerk
DGB/2014/3210 U

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

Datum
Betreft Diverse onderwerpen

Geachte voorzitter,

In het algemeen overleg over de Belastingdienst van 15 mei 2014 heb ik gezegd schriftelijk terug te komen op een aantal vragen van uw Kamer. De antwoorden treft u in deze brief aan.

Verder ga ik in deze brief in op de stand van zaken rond één bankrekeningnummer[1] en de rapportage over toeslagen en uitvoering van de motie van het lid Koolmees c.s. inzake het maximaal inzetten op het innen van de onterecht uitgekeerde toeslagen.[2] De antwoorden op de schriftelijke vragen die uw Kamer naar aanleiding van deze onderwerpen heeft gesteld treft u in de bijlage aan.

A. Algemeen overleg Belastingdienst 15 mei 2014

In het algemeen overleg over de Belastingdienst van 15 mei 2014 heb ik toegezegd om op de volgende onderwerpen schriftelijk terug te komen:

- de stand van zaken van de fraudemaatregelen en de samenwerking tussen de overheidsorganisaties om fraude te bestrijden;
- het verzoek van de stichting Vluchtelingenwerk;
- het zoveel als mogelijk voorkomen van het terugvorderen van toeslagen;
- de effecten van de aanpassing van het partnerbegrip in de kinderopvangtoeslag;
- de buitenlandse kentekens.

Stand van zaken fraudeaanpak

Het lid Neppérus heeft in het algemeen overleg gevraagd naar de stand van zaken rond de fraudemaatregelen zoals die in de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit zijn opgenomen. Zij verzocht met name in te gaan op de maatregelen die bij amendement en nota van wijziging in de wet zijn opgenomen. Verder vroeg zij naar de samenwerking tussen de diverse overheidsorganisaties in het kader van fraudebestrijding. Ook wilde zij weten hoe de internationale samenwerking verloopt. Hierna wordt op de diverse onderwerpen ingegaan.

[1] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2013/14, 31 066, nr. 192
[2] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2013/14, 17 050, nr. 465

Fraudemaatregelen

Hierna ga ik in op de stand van zaken rond de fraudemaatregelen die per 1 januari 2014 in werking zijn getreden. ~~Waarbij~~ ik eerst in ~~ga~~ op de maatregelen die bij amendement of nota van wijziging in de wet zijn opgenomen.

In de tweede nota van wijziging[3] wordt bepaald dat een voorschot op een toeslag kan worden ingetrokken als een burger zijn aangifte inkomstenbelasting niet indient. Ook is de bepaling opgenomen dat als een burger een strafrechtelijke sanctie of vergrijpboete is opgelegd, hij niet in aanmerking komt voor de verlening van een toeslagvoorschot. Ten aanzien van beide maatregelen geldt dat ze nog niet in werking zijn getreden. De maatregelen vergen namelijk een aanpassing van de systemen van de Belastingdienst. Momenteel wordt een impactanalyse uitgevoerd. Hieruit moet blijken per wanneer en tegen welke kosten deze maatregelen kunnen worden ingevoerd.

In de derde nota van wijziging[4] is toegevoegd de goedwillende belastingplichtige niet door de strafbaarstelling niet betalen van belasting wordt getroffen. Niet strafbaar is degene die de ontvanger bijtijds heeft verzocht om uitstel van betaling te verlenen of die de ontvanger schriftelijk en onverwijld een melding van betalingsonmacht heeft verzonden. Deze maatregel wordt gemonitord door alle ~~gevallen aan de~~ boetefraude coördinatoren te laten melden. Tot nu toe is er nog geen melding geweest.

Door het Amendement Nepperus[5] is het besluit bestuurlijke boeten van de Belastingdienst uitgebreid met de begrippen 'de doen pleger, uitlokker en medeplichtige'. Deze zijn met ingang van 1 januari 2014 toegevoegd aan het boetebesluit. Het beboetbare feit moet na die datum plaats hebben gevonden. Op dit moment zijn er nog geen boetes opgelegd naar aanleiding van deze aanpassing. Wel speelt bij Toeslagen momenteel een casus waar dit aan de orde zou kunnen komen.

Ten aanzien van de maatregel om de beslistermijn van risicovolle aanvragen met nog eens 13 weken te verlengen, kan ik u melden dat er inmiddels zogenoemde verdaagbrieven worden gezonden. Over april waren dat er ongeveer 2.000. In mei betrof het 1.200 gevallen.

Verder wordt de maatregel waarbij het toeslagvoorschot wordt stopgezet als er twijfel is over het adres, nog niet toegepast. Er moet voorkomen worden dat als gevolg van deze maatregel burgers tussen wal en schip vallen. Daarom analyseert de Belastingdienst samen met het agentschap BPR momenteel hoe het proces moet worden ingericht. De verwachting is dat de Belastingdienst in de tweede helft van 2014 deze maatregel gaat uitvoeren. De overige maatregelen worden, waar van toepassing, toegepast in het lopende proces. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de maatregel dat geen voorschot wordt verleend als de aanvragen onbekend is bij de Belastingdienst (zie hierna het verzoek van de stichting Vluchtelingenwerk).

Samenwerking tussen overheidsorganisaties

De bestrijding van fraude is een speerpunt van dit kabinet. De Belastingdienst en FIOD werken met vele organisaties samen om fraude te voorkomen en te bestrijden.

In regionaal verband werken de Belastingdienst en de FIOD samen in de bestaande anti-fraudestructuren van de Regionale informatie en expertisecentra (RIEC) en de

[3] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 33 754, nr. 9
[4] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 33 754, nr. 14
[5] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 33 754, nr. 13

Landelijke stuurgroep interventieteams (LSI). In RIEC verband werken onder andere de Politie, het OM, gemeenten en de Belastingdienst samen om de georganiseerde criminaliteit te bestrijden. In Brabant is de Taskforce B5 bezig met het afpakken van crimineel vermogen. De minister van Veiligheid en Justitie is verantwoordelijk voor dit project. De RIEC's kunnen zelf regionale speerpunten benoemen om aan te pakken. In de Regionale Coördinatiepunten Fraudebestrijding (RCF), die onder de vlag van het LSI vallen, werken de Inspectie SZW, UWV, Gemeenten, Belastingdienst, Politie en OM samen met als doel het aanpakken van fraude met uitkeringen, belastingen en premies en illegale tewerkstelling. Adresfraude is een van de thema's waar de LSI in 2014 op in zet.
In RCF verband kunnen regionaal projecten worden gestart die desgewenst door andere regio's kunnen worden geadopteerd.

Daarnaast zijn er diverse andere initiatieven. De Belastingdienst/Toeslagen voert met de gemeenten Utrecht, Rotterdam en Amsterdam pilots uit rond de zogenoemde verwonderadressen. Tevens heeft het kabinet goede contacten met het Amsterdamse burgerinitiatief '1 Overheid' en de gemeente Amsterdam. Onder aanvoering van de gemeente is er een drietal projecten opgestart om fraude te bestrijden: BRP-fraude, risicoadressen en faillissementsfraude. Ook wordt er samengewerkt tussen het combinatieteam aanpak facilitators (CAF) van de Belastingdienst en de IND om gefingeerde dienstbetrekkingen in het kader van gezinsherenigingen aan te pakken.

Naast deze specifieke initiatieven en samenwerkingsverbanden is het Kabinet van mening dat er meer mogelijk moet zijn om fraude te bestrijden. Daarom is er de Ministeriele Commissie Fraudebestrijding ingesteld om de rijksbrede aanpak van fraude op een hoger plan te brengen. De minister van Veiligheid en Justitie coördineert deze rijksbrede aanpak. De Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 20 december 2013.[6] Zoals in de brief is aangegeven zijn er verschillende onderwerpen die worden opgepakt en moeten leiden tot een stevige fraudeaanpak. De verschillende departementen en betrokken uitvoeringsorganisaties werken nauw samen in verschillende deelprojecten. In de Ministeriele Commissie wordt de aanpak van departement overstijgende fraudeonderwerpen besproken en de voortgang ervan bewaakt. Zoals de minister van Veiligheid en Justitie in het debat over de fraudeaanpak van 15 mei 2014 heeft aangegeven, zal het kabinet jaarlijks rapporteren over de voortgang en de stand van zaken van de rijksbrede anti-fraudestrategie. De eerste rapportage in dit verband zal uw Kamer voor het einde van dit jaar ontvangen.

<u>Samenwerking met buitenlandse belastingdiensten</u>
De Belastingdienst, Douane en de FIOD werken op diverse wijzen samen met belastingdiensten van andere landen. Zo wordt in internationale controles of (bij betrokkenheid van meer dan 2 landen) multilaterale controles gezamenlijk opgetrokken op het terrein van directe belastingen, omzetbelasting en accijns. Deze internationale controleactiviteiten vinden veelal plaats met andere EU-lidstaten. Zeer intensieve samenwerking is er o.a. op terrein van de inlichtingenuitwisselingen tussen de belastingdiensten van Nederland, België en Duitsland. Met beide landen zijn afspraken gemaakt over directe grensoverschrijdende samenwerking tussen belastingkantoren aan beide zijden van de grens. Met de Duitse deelstaten Nordrhein-Westfalen en Bayern loopt er momenteel een pilot rond de belastingaangifte van een aantal grote ondernemingen.

De Douane opereert in wereldwijde samenwerking met andere douanediensten.

[6] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 17 050, nr. 450

Daarbij gaat het om samenwerking op het terrein van de inlichtingenuitwisseling en de controle ten behoeve van de heffing en invordering van belastingen en douanerechten, het douanetoezicht en controle van goederen.

Een van de bijzondere aandachtsgebieden van de internationale samenwerking van de FIOD en de Belastingdienst is de aanpak van btw-carrouselfraude. Op grond van de EU Verordening 904/2010 wisselt de FIOD namens Nederland inlichtingen uit met andere belastingdiensten over mogelijke btw carrouselfraudezaken. Eens in de drie maanden is er overleg met België en Luxemburg. Hier worden best practices uitgewisseld en afspraken gemaakt over uit te wisselen data. In EU- verband is Eurofisc het platform waarlangs lidstaten fraudesignalen, nieuwe trends en fenomenen over btw-carrouselfraude uitwisselen. Daarnaast wordt er door de FIOD en de Belastingdienst deelgenomen aan verschillende werkgroepen onder de noemer EU Forum, waarin onder andere wordt gekeken naar de samenwerking tussen bedrijfsleven en Belastingdiensten voor de bestrijding van de fraude.

In het kader van de aanpak van onbekend buitenlands vermogen is er eveneens contact met buitenlandse belastingdiensten. Via het Central Liaison Office van de Belastingdienst in Almelo worden informatie en invorderingsverzoeken van de Belastingdienst en Toeslagen aan buitenlandse overheidsinstanties gedaan.

Verzoek Vluchtelingenwerk
In het algemeen overleg vroeg het lid Merkies aandacht voor de brief van de stichting Vluchtelingenwerk Nederland. De stichting geeft aan dat vluchtelingen hinder ondervinden van de anti-fraudemaatregelen als zij een toeslag aanvragen. Ondanks dat vluchtelingen worden onderzocht door de IND zullen zij veelal onbekend zijn voor de Belastingdienst, waardoor zij geen voorschot krijgen. Om toch in aanmerking te komen voor een voorschot moeten zij naar een van de balies van de Belastingdienst toe. Daar blijkt dan dat de vluchteling inderdaad recht heeft op een toeslag. In mijn brief van 24 april 2014 aan de stichting heb ik aangegeven dat wordt onderzocht welke mogelijkheden er binnen de wet zijn dit probleem op te lossen. Een afschrift van deze brief heb ik ook aan uw Kamer gezonden.

Inmiddels zijn er door de diverse regio's van de stichting Vluchtelingenwerk dossiers aangeleverd bij de Belastingdienst/Toeslagen, die worden geanalyseerd. Binnenkort vindt er overleg plaats met de stichting Vluchtelingenwerk over mogelijke oplossingen. Ik zal uw Kamer daarover in de volgende halfjaarsrapportage informeren.

Terugvorderen toeslagen
Het lid Nijboer heeft gevraagd om een schriftelijke reactie op zijn motie waarin wordt verzocht om de toekenning van toeslagen zo vorm te geven dat het aantal terugbetalingen substantieel wordt verminderd.[7]

In het algemeen kan worden gezegd dat op termijn terugvorderingen kunnen verminderen, omdat de Belastingdienst steeds meer in de actualiteit werkt. Zo worden wijzigingen in huishoudsamenstellingen sneller verwerkt in vergelijking met de oude toeslagensystemen. Daarnaast worden voorschotten die worden verstrekt aan burgers die enkele jaren achter elkaar de gehele toeslag moeten terugbetalen, gestopt. Burgers die een groot deel moeten terugbetalen, worden via een brief erop geattendeerd dat zij hun toeslag moeten wijzigen. Doen zij dit niet, dan kunnen zij het jaar daarop een boete krijgen. Bij de aanpak van slechte

[7] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 17 050, nr. 454

schatters wordt, naast de gegevens die de Belastingdienst zelf heeft, ook gebruik gemaakt van de gegevens in de polisadministratie van het lopende jaar.

Dit laat onverlet dat er nog andere mogelijkheden zijn. Er zijn bij andere overheidsinstanties gegevens bekend die gebruikt kunnen worden om de voorschotten nauwkeuriger vast te stellen. Zo kunnen terugvorderingen van de kinderopvangtoeslag worden voorkomen als duidelijk is dat een kind naar de basisschool gaat. Ouders vergeten in die gevallen nog wel eens de kinderopvangtoeslag om te zetten van dagopvang naar buitenschoolse opvang. Dit kan tot aanzienlijke terugvorderingen leiden, terwijl er normaal gesproken geen opzet in het spel is. De mogelijkheden worden onderzocht om door middel van gegevensuitwisseling tussen diverse overheidsinstanties tot een verdere vermindering van terugvorderingen te komen.

Verder onderzoekt de Belastingdienst, zoals al eerder aan uw Kamer is gemeld, hoe de polisadministratie ingezet kan worden om burgers te helpen bij het beter schatten van hun inkomen. Deze verkenning is nog niet afgerond. De suggestie van de heer Nijboer tijdens het algemeen overleg om ook bij andere organisaties te rade te gaan die te maken hebben met schattingen door burgers zoals energiebedrijven, zal worden onderzocht. De voorbereiding en aanpak daarvan vragen echter de nodige tijd. Uitwerking daarvan zal daarom niet in de eerste verkenning kunnen worden opgenomen.

Ten slotte wil ik opmerken dat terugvorderingen inherent zijn en blijven in een systematiek waarbij burgers zelf, vooraf, de grondslagen moeten schatten. Het is de inzet van de Belastingdienst om, daar waar het kan, het aantal en het bedrag aan terugvorderingen zoveel als mogelijk te verminderen.

Partnerbegrip kinderopvangtoeslag
De heer Omtzigt heeft gevraagd of de Belastingdienst aanvragers van kinderopvangtoeslag heeft geïnformeerd over de recente wetswijziging ten aanzien van ouders die bij hen inwonen.

In het wetsvoorstel Overige Fiscale Maatregelen 2014 (OFM 2014) is een wijziging opgenomen van de Wet op de kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen die ertoe leidt dat, ondanks dat er sprake blijft van partnerschap, voor de aanspraak op kinderopvangtoeslag de aan de partner gestelde eis van het verrichten van arbeid niet geldt voor personen die een uitgezonderde familierelatie hebben.[8] Tot deze uitgezonderde familierelatie worden bloed- en aanverwanten van de ouder in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn gerekend. Deze wetswijziging is met terugwerkende kracht van toepassing vanaf toeslagjaar 2013. De wijziging is een reparatie van de vanaf toeslagjaar 2013 ingevoerde uitbreiding van het begrip toeslagpartner. Sindsdien wordt onder toeslagpartner mede verstaan degene die op hetzelfde woonadres als de belanghebbende staat ingeschreven in de basisregistratie personen (Brp) en waarbij op dat woonadres tevens een minderjarig kind van ten minste een van beiden staat ingeschreven.

De informatie in de communicatiekanalen (website, BelastingTelefoon, intermediaire partijen) van de Belastingdienst/Toeslagen over de voorwaarden voor het aanvragen van een kinderopvangtoeslag is naar aanleiding van de wetswijziging OFM 2014 aangepast voor zowel de toeslagjaren 2013 als 2014.

Indien er in 2013 sprake was van een voorschot kinderopvangtoeslag en een inwonende ouder, is de belanghebbende in het voorjaar 2013 persoonlijk per brief

[8] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 33 753

op gewezen dat als gevolg van de uitbreiding van het partnerbegrip de inwonende ouder geldt als toeslagpartner en dat als gevolg daarvan diens inkomen mee gaat tellen voor de bepaling van de draagkracht van het huishouden. Deze voorschotten zijn echter in 2013 niet stopgezet of gewijzigd door Belastingdienst/Toeslagen in geval de inwonende ouder geen arbeid verrichtte. Bij het definitief toekennen van de kinderopvangtoeslag voor het jaar 2013 toetst de Belastingdienst/Toeslagen of de belanghebbende en de toeslagpartner arbeid verrichten. Dan zal ook rekening worden gehouden met de uitzondering op het criterium arbeid zoals opgenomen in de wetswijziging OFM 2014.

De groep burgers die in 2013 geen kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd en als gevolg van de wetswijziging OFM 2014 alsnog in aanmerking komen voor deze toeslag, kent de Belastingdienst niet. Zij kunnen echter een kinderopvangtoeslag aanvragen tot 1 september 2014.

Buitenlandse kentekens
De heer Omtzigt heeft gevraagd naar het effect van het toezicht op buitenlandse kentekens. Voor de uitvoering is het project buitenlandse kentekens ingericht dat inmiddels volop aan de slag is. Het project kent drie onderdelen. Ten eerste voorlichting. Mensen die zich vanaf 1 januari 2014 inschrijven in de BRP krijgen van de Belastingdienst een vragenbrief (in 11 talen) of ze een auto hebben meegenomen uit het buitenland. Over de maand januari zijn er 6.845 brieven verzonden. Inmiddels zijn er bijna 3.000 reacties terug. Hiervan geeft ongeveer 10% aan dat ze een auto hebben meegenomen. De helft hiervan betreft Nederlanders die remigreren. De genoemde 10% ontvangt een informatiepakket (in 4 talen) voor het doen van aangifte. De brieven over de maand februari zijn half april verzonden. Brieven die onbestelbaar retour terugkomen, worden geregistreerd door klantregistratie waardoor bijvoorbeeld toeslagen meteen worden stopgezet. Ook wordt dit teruggemeld aan gemeenten.

Het proces wordt nauwgezet gevolgd. Daarbij viel o.m. op dat een substantieel aantal mensen de auto al op een Nederlands kenteken hebben gezet. In het kader van voorlichting past ook de samenwerking met een viertal pilotgemeentes (Amsterdam, Rotterdam, Westland, Eindhoven).

Het tweede deel van het project betreft mensen die zich al vóór 1 januari 2014 in de GBA hebben ingeschreven. Deze zullen op vergelijkbare wijze als de eerste groep worden benaderd.

Onderdeel drie ziet op mensen die hier wonen maar zich niet hebben ingeschreven. Dit is lastig traceerbare groep. De Belastingdienst heeft samen met andere overheidsinstanties de nodige acties op touw gezet. In dit verband moet ook de inzet van de ANPR auto worden genoemd.

B. Stand van zaken één bankrekeningnummer

In de bijlage treft u de antwoorden aan die uw Kamer heeft gesteld naar aanleiding van mijn brief van 3 maart 2014 over de stand van zaken rond de maatregel één bankrekeningnummer.[9] Naar aanleiding van de laatste stand van zaken wil ik het volgende opmerken.

De Belastingdienst heeft de afgelopen maanden met man en macht gewerkt om de problemen die begin van dit jaar optraden te reduceren. Dit heeft ertoe geleid dat de groep burgers en bedrijven die eind januari een uitbetaling miste is afgenomen van ca. 32.000 tot ca. PM. Daarnaast heeft de inspanning van de Belastingdienst

[9] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 31 066, nr. 192

ervoor gezorgd dat het huidige reguliere verificatieproces in het kader van één bankrekeningnummer geen grote verstoringen kent. Wel geldt dat er een hoog en redelijk stabiel uitvalpercentage is van rond de 30%. Dat betekent dat een wijziging van het rekeningnummer in 30% van de gevallen niet automatisch kan worden geverifieerd en dat aanvullende handelingen nodig zijn. De situatie is daarmee te omschrijven als beheersbaar, maar tegelijkertijd ook nog steeds op onderdelen fragiel. Dit komt vooral door de complexiteit van de ICT-systemen binnen de Belastingdienst, zoals ik ook heb beschreven in mijn brief van 19 mei 2014 aan uw Kamer. Die complexiteit heeft in het kader van één bankrekeningnummer onder meer betrekking op de systemen die zorgen voor het verificatieproces. Net als de rest van de ICT-systemen van de dienst kenmerkt dit onderdeel zich door een groot aantal LOA's (lokaal ontwikkelde appplicaties) en een relatief hoge ouderdom van de centrale systemen die de verschillende applicaties met elkaar moeten verbinden. Concreet betekent dit dat iedere aanpassing om het verificatiegemak voor burgers en bedrijven te vergroten, de complexiteit en daarmee kwetsbaarheid van de huidige systemen waarschijnlijk significant vergroot. Hetzelfde geldt overigens ook voor de systemen waar de bestuurlijke informatie op draait. Dat maakt het in de praktijk niet makkelijk om bepaalde groepen op individuele basis te volgen gedurende het verificatie- en daar opvolgende uitbetalingsproces. Ook is het moeilijk om problemen in het verificatieproces tijdig te identificeren en er vervolgens direct op in te kunnen spelen.

Gelet op deze situatie ben ik van plan om in het kader van één bankrekeningnummer een tweetal maatregelen door te voeren die er toe moeten bijdragen dat de uitbetaling aan burgers en bedrijven niet opnieuw in de knel komt, zonder daarbij overigens concessies te doen aan een fraudebestendig uitbetalingsbeleid:

1. de verlenging van het overgangsrecht tot 1 juli 2015: gedurende het overgangsrecht betaalt de Belastingdienst nog uit op het bekende oude rekeningnummer voor die burgers en bedrijven waarvoor de Belastingdienst nog geen geverifieerd rekeningnummer tot haar beschikking heeft. De reden hiervan is dat ik het in het licht van de huidige stand van zaken van de ICT-systemen binnen de Belastingdienst niet verantwoord vind op korte termijn systeemaanpassingen door te voeren om het verificatieproces van deze groep burgers en bedrijven nog voor 1 juli 2014 af te ronden;
2. uitsluiting van de omzetbelasting van de tenaamstellingsverplichting die geldt op basis van de wet één bankrekeningnummer.

Ad 1 Verlenging transitieperiode
Voor een groep van ca. 1,2 mln. burgers en ca. 0,3 mln. ondernemers kon ten tijde van de introductie van één bankrekeningnummer begin dit jaar niet worden vastgesteld dat het door hen gebruikte rekeningnummer aan de wettelijke eisen voldoet. Betalingen aan hen worden nog overgemaakt naar het laatste door hen doorgegeven rekeningnummer, ook al staat dat niet op hun naam. Vanzelfsprekend moet ook voor hen op enig moment een rekeningnummer in de administratie worden opgenomen dat aan de wettelijke eisen voldoet.

Ad 2 Vervallen tenaamstellingsverplichting bij teruggave omzetbelasting
Ook het (automatisch) valideren van de tenaamstelling voor de omzetbelasting is een proces dat een hoog uitvalpercentage kent. Zowel het bedrijfsleven (administratieve lasten) als de Belastingdienst (uitvoeringskosten) zijn hier niet bij gebaat. Tegelijkertijd blijkt dat het risico op identiteitsfraude bij de omzetbelasting beperkt is en dat dit risico door andere (minder zware) maatregelen in het proces

afgedekt kan worden, dan wel reeds afgedicht wordt. In de antwoorden op de vragen van uw Kamer die hierbij gaan, licht ik dit nader toe.

Ten aanzien van de tenaamstellingverplichting bij burgers zal het verificatieproces binnen de huidige opzet worden aangepast, zodat het soepeler verloopt voor zowel burgers als de Belastingdienst. Deze aanpassingen zullen medio 2015 gerealiseerd zijn. Met de invoering van het eID-stelsel kan het proces vervolgens verder geoptimaliseerd worden. Desondanks moeten wij ons realiseren dat er altijd een groep mensen zal zijn die één of meerdere uitbetalingen mist omdat de Belastingdienst over onvoldoende (geverifieerde) informatie beschikt om tot uitbetaling over te kunnen gaan. Dit is van alle tijden en zal – hoe spijtig ook – ook in de toekomst niet veranderen.

C. ~~Rapportage over toeslagen~~ Bulgarenfraude

In de bijlagen treft u tevens de antwoorden aan op de vragen van uw Kamer naar aanleiding van mijn rapportage van 4 maart 2014.[10] Ik maak graag gebruik van de gelegenheid om op één aspect nader in te gaan. Zoals in de rapportage is aangegeven ging het in die rapportage ~~alleen~~ om 805 Bulgaren die vanwege nalatigheid bij informatieverstrekking een bestuurlijke boete hebben gekregen. Bij deze groep is geen misbruik of oneigenlijk gebruik vastgesteld.

~~In het afgelopen jaar heeft uw Kamer bij enkele gelegenheden gevraagd wat de omvang is van de groep Bulgaren die betrokken is bij de strafzaken naar aanleiding van de Bulgarenfraude.~~ In april 2013 zijn twee strafrechtelijke onderzoeken gestart die hebben geleid tot een rechtszaak. Vanwege het feit dat deze zaken onder de rechter waren, kon toen geen nadere mededelingen worden gedaan. ~~Mijn voorganger heeft dit uw Kamer bij gelegenheid gemeld.~~ Ten aanzien van één rechtszaak is inmiddels uitspraak gedaan en de andere rechtszaak is in een vergevorderd stadium zodat het aantal betrokkenen bij deze strafzaken kan worden gemeld.

Recentelijk heeft de Rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in één van de fraudezaken. Één verdachte die voor zeker 271 personen toeslagen heeft aangevraagd is daarbij veroordeeld. Deze fraudeur heeft voor ongeveer € 0,7 miljoen gefraudeerd. Daarnaast loopt nog een tweede rechtszaak tegen in totaal zes verdachten die vermoedelijk betrokken waren bij de Bulgarenfraude. Vier personen worden ervan verdacht op grote schaal (onrechtmatig) toeslagen te hebben aangevraagd voor 1.051 personen en twee personen hebben in Bulgarije vermoedelijk mensen geronseld om met hun gegevens toeslagen aan te vragen.

In deze twee rechtszaken zijn dus in totaal 1.322 personen betrokken waarvoor de verdachten toeslagen hebben aangevraagd. Deze personen zijn niet in de rechtszaak betrokken, maar zullen bestuurlijk worden beboet als – mede op basis van de gerechtelijke uitspraak – blijkt dat zij verwijtbaar hebben gehandeld. Dit zal individueel worden beoordeeld. Daaruit kan ook blijken dat er *geen* sprake is van verwijtbaar handelen van de betreffende persoon. Er kan blijken dat er rechtmatig een toeslag is aangevraagd of dat de betreffende persoon een slachtoffer blijkt te zijn. Dan zal geen boete worden opgelegd. Overigens is het ook mogelijk om alsnog strafrechtelijke vervolging van individuele aanvragers in te stellen.

Ten aanzien van de 271 personen uit de eerste rechtszaak is Belastingdienst/Toeslagen momenteel bezig om de aanvragen die zijn gedaan individueel te beoordelen. Indien uit deze beoordeling blijkt dat die personen een betrokkenheid hebben gehad bij de onjuiste aanvraag en daar profijt van hebben

[10] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013/14, 17 050, nr. 465

gehad, zal de Belastingdienst/Toeslagen – afhankelijk van de ernst van het verwijt en aan de hand van de uitspraak van de Rechtbank – een vergrijp- of verzuimboete opleggen. Ten aanzien van de 1.051 personen uit de nog lopende rechtszaak geldt dat nadat de rechter uitspraak heeft gedaan, zal eveneens een dergelijke beoordeling plaatsvinden.

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/2014/3210 U

Op mijn verzoek heeft de Nederlandse ambassade in Bulgarije de Bulgaarse autoriteiten inmiddels geïnformeerd over het feit dat binnenkort in het kader van de (terug)vordering informatie- en bijstandsverzoeken worden gedaan aan de Bulgaarse autoriteiten. De Bulgaarse autoriteiten hebben hun volledige medewerking toegezegd.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën,

Eric Wiebes

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief en benadrukken dat het aanpakken van fraude en de bijbehorende maatregelen als één bankrekeningnummer nodig zijn. Zij zijn positief over de voorgestelde maatregelen om alle rekeningnummers te gaan verifiëren en benadrukken dat een fiscaal systeem zonder toeslagen uiteindelijk het minst fraudegevoelig is. De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief en zijn erg positief over de overgangsperiode die is ingesteld om orde op zaken te stellen. Zij hopen op snelle inloop van achterstanden bij de Belastingdienst zodat de maatregel één bankrekeningnummer alsnog op nette wijze in werking kan treden. Ook de leden van de SGP-fractie zijn verheugd met de ondernomen stappen om de problemen bij het invoeren van één rekeningnummer zoveel mogelijk op te lossen en nieuwe problemen te voorkomen. Ik dank deze leden voor hun steun.

Ook de leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stand van zaken rond de invoering van één bankrekeningnummer, de impactanalyse en de business case. Met mij willen deze leden de problemen voor mensen die recht hebben op een toeslag zo snel mogelijk opgelost zien. De inspanningen van de Belastingdienst zijn daarop gericht.

De leden van de D66-fractie spreken dank uit voor de brief en hebben daarover met de leden van de VVD-fractie, de leden van de PvdA-fractie, de leden van de SP-fractie, de leden van de CDA-fractie, de leden van de PVV-fractie, de leden van de ChristenUnie-fractie en de leden van de SGP-fractie nadere vragen.

Algemene vragen over het huidige proces

De leden van de VVD-fractie vragen wanneer echt alle rekeningnummers geverifieerd zullen zijn. VVD 1 De leden van de D66-fractie informeren naar de termijn waarmee het overgangsrecht zal worden verlengd. D66 1

De oorspronkelijke opzet was de verificatie van rekeningnummers uiterlijk 1 juli 2014 af te ronden. Concreet betekende dit dat bij de Belastingdienst voor alle belastingplichtigen en toeslaggerechtigden die een of meer uitbetalingen ontvangen uiterlijk op die datum een geverifieerd rekeningnummer in de administratie opgenomen zou moeten zijn. Met het oog op een verantwoorde afronding van de verificatie van rekeningnummers is meer tijd nodig.[1] In het bijzonder geldt dat de groep van ca. 1,2 mln. burgers en 0,3 mln. ondernemers voor wie in januari 2014 bij de conversie geen op naam staand rekeningnummer in de bestanden van de Belastingdienst is aangetroffen. Het streven is de verificatie van deze rekeningnummer uiterlijk 1 juli 2015 af te ronden. De daarvoor te hanteren aanpak wordt elders in dit verslag toegelicht. Om een en ander te faciliteren is mijn voornemen het noodzakelijke overgangsrecht met een jaar te verlengen. De daarvoor noodzakelijke wijziging van de Ministeriële regeling is in voorbereiding en zal ruim voor 1 juli a.s. in werking treden.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het feit dat het in 70% van de gevallen lukt om een nieuw doorgegeven rekeningnummer te verifiëren en vragen met de leden van de fractie van de PVV PVV 20 om welke reden dat in 30% van de gevallen niet lukt? SP 5 Voorts wensen

[1] Kamerstukken II 2013-2014 30 166, nr. 192, p. 6.

deze leden een toelichting op de gesprekken met de banken over het steeds beschikbaar krijgen van de meest actuele rekeninggegevens SP 20 en vragen zij hoe vaak rekeninggegevens momenteel worden bijgewerkt. SP 21 De leden van de CDA-fractie vragen waarom de Belastingdienst 30% van de rekeningnummers, neerkomend op 50.000 wijzigingen per maand, niet kan controleren met behulp van de gegevens van banken? CDA 1 Zij willen weten of de staatssecretaris verwacht dat dit later minder zal zijn door de genomen maatregelen. CDA 4 Voorts informeren deze leden welke rekeningnummers en bestanden allemaal worden gebruikt voor deze operatie. CDA 10 Ook de leden van de PVV-fractie constateren dat bankrekeningen bij 30% van de bankrekeningen niet binnen twee werkdagen vrijgegeven kunnen worden en vragen naar de meest voorkomende oorzaken. PVV 5

Bankrekeningnummers kunnen om verschillende redenen niet worden geverifieerd aan de hand van de bestanden die de Belastingdienst van de banken krijgt:

- het opgegeven rekeningnummer staat niet op naam van degene die het rekeningnummer heeft opgegeven;
- het opgegeven rekeningnummer bevindt zich in een categorie waarover de Belastingdienst geen gegevens van de banken ontvangt. Te denken is aan buitenlandse bankrekeningnummers;
- het opgegeven rekeningnummer is recent geopend en komt daardoor (nog) niet voor in de laatste door de Belastingdienst van de banken ontvangen bestanden;
- de tenaamstelling bij de bank komt niet overeen met het gebruikte BurgerServiceNummer (bijv. als gevolg van bewindvoering).

De Belastingdienst maakt bij de verificatie gebruik van de bankrekeningnummers uit de bestanden die de dienst van de banken ontvangt ten behoeve van de VoorIngevulde Aangifte (VIA). Voorafgaand aan de conversie op 18 januari 2014 heeft de Belastingdienst van de vijf grootste banken een eenmalige aanvullende levering met rekeninggegevens ontvangen.

De Belastingdienst is met de banken in gesprek over de mogelijkheden steeds over zo actueel mogelijke gegevens over bankrekeningen te kunnen beschikken. Daarbij zijn verschillende mogelijkheden de revue gepasseerd en wordt gekeken naar een manier van verstrekken die het minst belastend is voor de banken en tegelijkertijd voldoet aan de wensen en mogelijkheden van de Belastingdienst. Dit gezamenlijke zoekproces verloopt constructief. Het is de bedoeling het aantal bankrekeningnummers waarvoor bij belastingplichtigen/toeslaggerechtigden kopieën van ID-bewijzen en van bankafschriften moeten worden opgevraagd met deze en met andere aangekondigde maatregelen zoveel mogelijk te beperken.

De leden van de SP-fractie informeren wat de vervolgstap is wanneer de betrokkene niet zelf in staat is om naar de balie van het Belastingdienstkantoor te komen, SP 13 en willen weten of er dan enige begeleiding mogelijk is bij het inzenden van de juiste stukken. SP 14

Alternatief voor baliebezoek kan zijn dat betrokkene telefonisch zo goed mogelijk bij de hand wordt genomen en door de te ondernemen stappen wordt heen gepraat. Daartoe kan een medewerker van één van de belastingkantoren in een voorkomend geval ook zelf telefonisch contact met betrokkene zoeken (zgn. terugbelafspraak).

De leden van de fractie van de SP hebben met belangstelling kennisgenomen van de mogelijkheid tot het verlenen van voorschotten wanneer het uitblijven van betalingen tot acute problemen leidt.

Zij willen weten of deze mogelijkheid ook voor ondernemers bestaat. Ook vragen zij of deze alleen bij het uitbetalen van voorschotten toeslagen bestaat of ook voor de voorlopige teruggaaf van de inkomstenbelasting. SP 16 Zij worden graag op de hoogte gesteld van de wijze waarop iemand die recht heeft op toeslagen en/of teruggaven die in acute problemen komt, zich tot de Belastingdienst kan wenden en of medewerkers van de BelastingTelefoon op de hoogte zijn gesteld de mogelijkheid tot bevoorschotting. SP 18 Ten slotte informeren zij of in deze procedure nog enige controle plaatsvindt op de vraag of de persoon in kwestie gerechtigd is een toeslag aan te vragen. SP 19

De voorschotprocedure bestaat voor toeslagen, voor (voorlopige) teruggaven inkomstenbelasting en voor teruggaven omzetbelasting en staat open voor zowel burgers als voor ondernemers. De procedure leidt ertoe dat openstaande bedragen door middel van een spoedbetaling aan de desbetreffende burger/ondernemer worden overgemaakt. Burgers en ondernemers die voor een spoedbetaling in aanmerking menen te kunnen komen, kunnen contact opnemen met de BelastingTelefoon. De medewerkers van de Belastingtelefoon zijn van de mogelijkheid tot spoedbetalingen op de hoogte. Tot een spoedbetaling kan worden overgegaan, nadat is vastgesteld dat de betrokkene aanspraak kan maken op een (voorschot op een) toeslag of een (voorlopige) teruggaaf inkomstenbelasting. Spoedbetalingen wijken in dat opzicht dan ook niet af van 'reguliere' betalingen van inkomstenbelasting en toeslagen.

De leden van de SP-fractie informeren of de staatssecretaris signalen heeft ontvangen dat burgers geen brief hebben ontvangen waarin hen wordt verzocht om de juiste bewijsstukken in te zenden, maar toch hun toeslagen niet hebben ontvangen omdat de Belastingdienst de uitbetaling heeft aangehouden. Zo ja, willen zij weten om hoeveel personen het gaat. SP 25

Daar waar bewijsstukken nodig zijn, stuurt de Belastingdienst burgers en ondernemers altijd een brief. Het is nooit uit te sluiten dat een poststuk een individuele geadresseerde in een incidenteel geval niet bereikt. In de praktijk komt het ook voor dat geadresseerden geen kennis nemen van door hen ontvangen poststukken. Om hoeveel personen het zou gaan, is niet bekend.

De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris te verklaren waarom burgers per toeslag moeten aangeven op welk rekeningnummer zij dit wensen te ontvangen. Is dat de normale gang van zaken of is het normaliter zo dat burgers in één handeling voor alle toeslagen en teruggaven inkomstenbelasting hun bankrekeningnummer kunnen opgeven? SP 26 Ook informeren deze leden in hoeveel gevallen het voorgekomen is dat burgers per toeslag en teruggaaf steeds afzonderlijk hun rekeningnummer hebben moeten doorgeven. SP 27

Burgers die het burgerportal voor toeslagen gebruiken, kunnen daarin hun rekeningnummer wijzigen. Indien van een burger een geverifieerd rekeningnummer beschikbaar is, wordt dit in het burgerportal getoond. Burgers voor wie geen geverifieerd rekeningnummer beschikbaar is, kunnen in het burgerportal een rekeningnummer opgeven. Bij elke rekeningnummermutatie in het burgerportal wordt vermeld dat het nieuwe rekeningnummer gebruikt zal worden voor alle toeslagen en voor teruggaven inkomstenbelasting. Het nieuwe rekeningnummer doorloopt de verificatieprocedure.

Er kan ook nog een apart rekeningnummer worden opgegeven voor de uitbetaling van kinderopvangtoeslag waar de uitzondering voor rechtstreekse uitbetaling aan de kinderopvanginstelling van toepassing is. Voorts kunnen burgers bij het ontbreken van een

geschikt rekeningnummer voor uitbetalingen die buiten de éénbankrekeningnummermaatregel vallen zoals gebruikelijk per afzonderlijke teruggaaf een rekeningnummer doorgeven.

De leden van de CDA-fractie vragen wat punt voor punt de nieuwe wettelijke eisen zijn waaraan het nieuwe ene rekeningnummer moet voldoen en hoe dit wordt gecontroleerd? CDA 9

Eén bankrekeningnummer geldt voor de inkomstenbelasting, voor de omzetbelasting en voor toeslagen. Betalingen voor deze middelen moeten plaatsvinden op een rekeningnummer dat op naam staat van de rechthebbende tot die betalingen ('tenaamstellingsverplichting'). Voor betalingen voor de inkomstenbelasting en toeslagen geldt als aanvullende eis dat een rechthebbende daarvoor slechts één rekeningnummer mag gebruiken ('éénrekeningnummerprincipe').[2]

Controle van het eerste vereiste vindt plaats door verificatie aan de hand van bestanden van de banken. Waar geen match kan worden gemaakt, wordt betrokkene gevraagd zelf bewijsstukken bij de Belastingdienst aan te leveren. Handhaving van het tweede vereiste is opgenomen in het IT-systeem: voor uitbetalingen voor toeslagen en voor de inkomstenbelasting kan daarin per BurgerServiceNummer slechts één bankrekeningummer worden opgenomen.

Ook verzoeken de leden van de CDA-fractie aan te geven welke documenten als geldig identiteitsbewijs gelden en dit tevens te beantwoorden voor mensen met een niet-Nederlandse nationaliteit en voor mensen met een paspoort dat een paar jaar verlopen is, maar nog geldig is om mee te stemmen. CDA 11

Om te controleren of de opgegeven bankrekening daadwerkelijk op naam staat van de rechthebbende, vraagt de Belastingdienst aan burgers van wie geen bankrekening op naam bekend is, om (een kopie van) een geldig identiteitsbewijs. Als geldig identiteitsbewijs gelden op grond van de Wet op de identificatieplicht een paspoort, een Nederlandse identiteitskaart en – voor inwoners van Nederland – een geldig binnen de EU afgegeven rijbewijs. Een paspoort en een binnen de EU afgegeven rijbewijs gelden ook als geldig identiteitsbewijs voor burgers die niet de Nederlandse nationaliteit hebben. Een paspoort dat is verlopen, is geen geldig identiteitsbewijs.

De leden van de CDA-willen weten hoeveel rekeningnummers er in 2012 zijn geverifieerd en geconverteerd CDA 16 en wanneer en hoe dat gebeurde. CDA 17

Het wetsvoorstel één bankrekeningnummer is per 1 december 2013 in werking getreden. Dat was het startmoment voor de verificatie in het kader van één bankrekeningnummer. Tot de start van één bankrekeningnummer werd bij een verzoek om wijziging van een rekeningnummer wel een bevestigingsbrief verzonden, die door betrokkene naar de Belastingdienst moest worden teruggestuurd voordat het nieuwe nummer voor betalingen in gebruik werd genomen. De conversie was eenmalig en heeft plaatsgevonden in januari 2014. In 2012 heeft dan ook geen conversie plaatsgevonden.

Klopt het dat het invoeren van een bankrekeningnummer niet geleid heeft tot vertragingen in uitbetaling omdat er geen betalingen werden op geschort, zo vragen de leden van de PVV-fractie. PVV 1 Ook informeren deze leden of het klopt dat bij de verificatie van de nieuwe nummers die

[2] Art. 7a Invorderingswet; art. 25 Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.

werden aangegeven door de belastingplichtige/toeslaggerechtigde zelf vertragingen zijn ontstaan. PVV 8

De invoering van één bankrekeningnummer kan tot vertraging in de uitbetaling leiden waar de Belastingdienst bij de verwerking van een nieuw rekeningnummer of een wijzigingsverzoek niet aan de hand van bestanden van de banken kan vaststellen dat een rekeningnummer aan de wettelijke vereisten voldoet.[3] In dat geval wordt betrokkene gevraagd bewijsstukken in te sturen waaruit blijkt dat het rekeningnummer op zijn naam staat. Na ontvangst van de juiste bewijsstukken is de behandeltijd om klaarstaande bedragen op de aangegeven rekening uit te betalen 12 tot 21 dagen. Waar betrokkenen wachten met het insturen van bewijsstukken, of niet de juiste bewijsstukken insturen, worden klaarstaande betalingen aangehouden. Bij de start van één rekeningnummer hebben zich twee procesverstoringen voorgedaan die hebben geleid tot overschrijding van de reguliere behandeltermijnen. Uw Kamer is daarover bij brief van 28 januari 2014 geïnformeerd.[4]

De leden van de PVV-fractie willen weten welke actie de Belastingdienst onderneemt als hij op een buitenlands bankrekeningnummer stuit. PVV 9

Buitenlandse bankrekeningnummers kunnen niet worden geverifieerd aan de hand van de bestanden die de Belastingdienst van de Nederlandse banken krijgt. De Belastingdienst beschikt niet over bestanden van buitenlandse banken. Om die reden worden voor de verificatie van buitenlandse rekeningen bij betrokkenen bewijsstukken opgevraagd.

De leden van de PVV-fractie vragen of het klopt dat het meest vertragende element in de gehele procedure het opvragen van gegevens van de burgers is als zij deze niet in een keer goed hebben aangeleverd. PVV 10

De Belastingdienst betaalt klaarstaande bedragen uit 12 tot 21 dagen na binnenkomst van de juiste bewijsstukken. Als burgers/ondernemers wachten met het insturen van bewijsstukken, of niet de juiste bewijsstukken insturen, worden betalingen overeenkomstig opgehouden. Ook worden betalingen opgehouden als uit de ingestuurde bewijsstukken blijkt dat het opgegeven rekeningnummer niet aan de wettelijke eisen voldoet. In het laatste geval is het aan betrokkene om een rekeningnummer door te geven dat wel aan de eisen voldoet. Waar de Belastingdienst het rekeningnummer aan de hand van ingestuurde bewijsstukken niet kan verifiëren, ontvangen betrokkenen daarover een brief. Daarin is ook het verzoek opgenomen het speciaal voor één bankrekeningnummer geopende telefoonnummer van de Belastingdienst te bellen. Betrokkenen die zo contact opnemen met de Belastingdienst worden daar verder geholpen, waarbij de medewerkers in het call center elektronisch toegang hebben tot de door betrokkene ingestuurde documenten. Dit maakt het mogelijk betrokkenen op maat te adviseren over de te ondernemen vervolgstappen.

[PM hier of elders nog opmerking over huisbezoeken?]

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de Belastingdienst voor de ca. 900.000 burgers waarvoor meer dan één rekeningnummer in de administratie bekend was, een nummer heeft gekozen dat aan de wettelijke eisen voldoet. Genoemde leden krijgen echter signalen dat in de praktijk blijkt dat de Belastingdienst een rekeningnummer kiest dat niet meer bestaat, waardoor

[3] Kamerstukken II 2013-1014 17 050, nr. 463; Kamerstukken II 2013-2014 31 066, nr. 192.
[4] Kamerstukken II 2013-1014 17 050, nr. 463.

mensen in de problemen komen. Waarop baseert de Belastingdienst de keuze voor dit nieuwe rekeningnummer en klopt het dat deze keuze willekeurig geschiedt, zo vragen deze leden. CU 3 De leden van de SP-fractie hebben verschillende signalen ontvangen waaruit blijkt dat de Belastingdienst in bepaalde gevallen, zonder tussenkomst van de gerechtigde van toeslagen en/of teruggaven, een ander rekeningnummer voor de uitbetaling van toeslagen en/of teruggaven in gebruik neemt. Deze leden willen weten of de staatssecretaris dit kan bevestigen. Ook willen deze leden weten of het is toegestaan om, zonder tussenkomst van de toeslaggerechtigde, de betaling op een ander rekeningnummer te storten. SP 4 De leden van de fractie van het CDA vragen de staatssecretaris hoeveel mensen een klacht hebben ingediend of zich bij de BelastingTelefoon hebben gemeld dat het geld overgemaakt is op een rekeningnummer dat niet (meer) aan hun toebehoort, maar bijvoorbeeld aan een voormalig partner CDA 5 en welke actie in deze gevallen wordt ondernomen richting de belastingplichtige. CDA 6 Ook informeren zij naar zijn oordeel over de situatie waarin de Belastingdienst zelf een rekeningnummer gekozen heeft dat kan afwijken van de andere rekeningnummers die jarenlang gebruikt zijn. CDA 7 Ten slotte vragen zij of de staatssecretaris de mening deelt dat dit mensen in directe problemen kan brengen bijvoorbeeld als zij per automatische incasso de huur of zorgpremie lieten afschrijven van de rekening waar de toeslag binnenkwam. CDA 8

Tot de invoering van één rekeningnummer was het mogelijk aan de Belastingdienst verschillende rekeningnummers door te geven voor de uitbetaling van verschillende belastingmiddelen en toeslagen. Bij de conversie in januari 2014 bleek dat op deze wijze voor ca. 900.000 burgers meerdere rekeningnummers in de administratie van de Belastingdienst bekend waren. Als onderdeel van de implementatie van één rekeningnummer moesten die tot één rekeningnummer op naam worden teruggebracht. Daartoe is een vaste volgorde vastgesteld voor de mogelijk bekende rekeningnummers. Vervolgens is voor elke belastingplichtige/toeslaggerechtigde eenmalig het eerste in die volgorde bekende rekeningnummer gekozen dat aan de wettelijke vereisten van één bankrekeningnummer voldeed. Daarop vinden sinds 21 januari 2014 alle uitbetalingen plaatsvinden. Betrokkenen zijn voorafgaand aan de massale uitbetalingen van toeslagen en voorlopige teruggaven inkomstenbelasting in de maand februari per brief van de door de dienst gemaakte keuze op de hoogte gesteld.[5]

Voor betrokkenen kan de door de Belastingdienst gemaakte keuze in een aantal gevallen tot overlast hebben geleid. In de praktijk zijn daarover echter nauwelijks signalen bij de Belastingdienst binnengekomen. Betrokkenen die betalingen op een ander op naam staand rekeningnummer willen ontvangen, konden en kunnen dat aan de Belastingdienst doorgeven. Het alternatief voor de gevolgde handelwijze was geweest dat de Belastingdienst 900.000 mensen had moeten benaderen met het verzoek in het kader van één bankrekeningnummer zelf actie te ondernemen. Dat had in potentie tot meer overlast geleid dan de feitelijk gevolgde handelwijze.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er in de maanden januari en februari in ongeveer vijfhonderd gevallen een voorschotbetaling is gedaan en informeren of deze gevallen vervolgens met spoed door de Belastingdienst worden behandeld om het rekeningnummer te verifiëren. CU 11

Om voor een spoedbetaling in aanmerking te komen, wordt betrokkene uitgenodigd aan een van de balies van de Belastingdienst. Daar wordt meteen gecontroleerd of het rekeningnummer voldoet aan de eisen van één bankrekeningnummer. Als dit zo is, wordt de spoedbetaling gedaan.

[5] Kamerstukken II 2013-2014 31 066 nr. 192, p. 2.

De staatssecretaris geeft aan dat burgers een voorschotbetaling kunnen krijgen als het niet uitbetaald krijgen van toeslagen tot acute problemen leidt. Hebben alle mensen die het nodig hebben ook toegang tot de voorschotbetalingen, zo informeren de leden van de SGP-fractie en SGP 2 is de staatssecretaris bereid om, als het nodig is, verdere maatregelen te nemen. SGP 3

Waar betrokkenen zich bij de Belastingdienst melden en uit hun verhaal duidelijk wordt dat zij acuut in de problemen dreigen te komen, wordt gebruik gemaakt van de voorschotprocedure. Die handelwijze blijft ook de komende tijd van kracht.

De leden van de SGP-fractie constateren dat er bij de invoering op 1 december sprake was van 642.000 nieuwe rekeningnummers die moesten worden verwerkt. Maandelijks komen er 340.000 nieuwe aanvragen en wijzigingsverzoeken. Van deze nieuwe aanvragen en wijzigingsverzoeken wordt geen melding gemaakt in de brief. Deze leden vragen de staatssecretaris hoe de invoering van één bankrekeningnummer voor deze burgers en ondernemers verloopt? SGP 4

Zoals ik in onderdeel 3 van de bijlage bij de brief van 3 maart 2014[6] heb aangegeven, ontvangt de Belastingdienst per maand gemiddeld zo'n 235.000 opgaven en/of wijzigingen van rekeningnummers, waarbij het precieze aantal van maand tot maand fluctueert. Zo bedroeg het aantal in maart doorgegeven rekeningnummers 135.000.

Rekeningnummers doorlopen het huidige verificatieproces. Dit betekent dat ongeveer 70% kan worden gematcht met de gegevens die de Belastingdienst voorhanden heeft. Uitgaande van het gemiddelde aantal opgaven/wijzigingen per maand betekent dit dat de overige 30%, ca. 68.000 gevallen, langer moeten wachten op hun uitbetaling totdat hun rekeningnummer is geverifieerd. De huidige stand van zaken laat zien dat de totalen thans lager zijn dan het verwachte gemiddelde: ongeveer 44.000 burgers en ondernemers wachten nu minder dan 2 maanden op hun uitbetaling.

Het aantal van 340.000 zoals genoemd in de vraag van de leden van de SGP-fractie heeft mogelijk betrekking op de maandelijks gemiddelde nieuwe toeslagaanvragen (80.000) en het maandelijks gemiddelde aantal wijzigingsverzoeken voor een toeslag (260.000), zoals vermeld in de brief van 28 januari 2014 van mijn ambtsvoorganger[7]. Niet ieder nieuw of gewijzigde toeslagaanvraag resulteert echter in een nieuw of gewijzigd rekeningnummer.

Hebben de genomen maatregelen om hinder tegen te gaan het beoogde effect? **SGP 6**

De stand van zaken is beschreven in de begeleidende brief bij deze nota.

De leden van de CDA-fractie vragen of zij de documenten van het managementteam mogen ontvangen waarin besluiten staan over de invoering van het ene rekeningnummer? CDA 18

Documenten over besluiten van het managementteam vormen onderdeel van het interne beraad binnen de Belastingdienst. Ik ben van mening dat deze niet thuishoren in het publieke debat, zodat ik deze niet aan uw Kamer zal verstrekken.

[6] Kamerstukken II 2013-2014 31 066 nr. 192, p. 9 e.v.
[7] Kamerstukken II 2013-2014 17 050 nr. 463, p. 4.

Vragen over de Belastingtelefoon

De leden van de fractie van de SP hebben vernomen dat er balieafspraken worden gemaakt wanneer tijdens telefoongesprekken blijkt dat de betrokkene niet zelf in staat is om de bewijsstukken op te sturen. Zijn vragen of deze maatregel reeds is ingevoerd, SP 8 en of de medewerkers van de BelastingTelefoon daarvan op de hoogte zijn. SP 9

De BelastingTelefoon maakt sinds 1 februari 2014 balieafspraken als tijdens een telefoongesprek over één bankrekeningnummer blijkt dat betrokkene zelf niet in staat is bewijsstukken op te sturen. De betrokken medewerkers zijn van deze mogelijkheid op de hoogte.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er bij binnenkomst van ingestuurde bewijsstukken een eerste beoordeling plaatsvindt en eventueel telefonisch contact met betrokkenen wordt opgenomen. Daarnaast neemt ook de BelastingTelefoon contact op. Is dit niet dubbelop, zo vragen deze leden. CU 8 Voorts vragen zij welke verbeteringen er sinds eind januari zijn doorgevoerd bij de BelastingTelefoon CU 9 Ook willen zij weten of het klopt het dat er van de telefoongesprekken door de medewerkers van de BelastingTelefoon geen logs worden gemaakt en dat het ook niet mogelijk is een eerder gesproken medewerker opnieuw aan de telefoon te krijgen, zodat mensen meerdere keren hun verhaal moeten doen. CU 10 Voorts informeren deze leden waarom de duizenden telefoontjes van de Belastingdienst zo weinig concrete resultaten hebben opgeleverd. CU 23

Het outbound bellen rond één rekeningnummer is binnen de BelastingTelefoon binnen één unit geconcentreerd. Deze unit verricht ook de telefoontjes als ingestuurde bewijsstukken bij eerste beoordeling niet aan de voorwaarden blijken te voldoen. Het is dus niet zo dat burgers daarover tweemaal worden gebeld. Binnen de unit wordt elk telefoongesprek apart gelogd. Gegeven het aantal gevoerde gesprekken is het onmogelijk bellers steeds met dezelfde medewerker door te verbinden. Overigens zou het voor medewerkers gegeven het aantal gesprekken dat zij voeren onmogelijk zijn van gesprek tot gesprek het complete feitencomplex in de diverse specifieke situaties paraat te hebben.

Met de inzet van outbound bellen over één bankrekeningnummer zijn de volgende ervaringen opgedaan, die overigens in lijn zijn met eerdere ervaringen die de Belastingdienst met outbound bellen heeft opgedaan. Voor ongeveer een derde van de betrokkenen was het niet mogelijk een telefoonnummer te achterhalen. Met ongeveer een derde van de betrokkenen kon ondanks diverse belpogingen geen contact worden gelegd. De telefoon werd niet opgenomen, er kwam een voice mail, het nummer bleek niet juist, etc. Bij ongeveer een derde van de betrokkenen was het telefonisch contact wel effectief en kon in het gesprek informatie worden verstrekt, of worden vastgesteld dat betrokkene de noodzakelijke actie zou ondernemen. In een klein deel van de gesprekken komt het voor dat betrokkene elke vorm van medewerking weigert. De aangegeven verhoudingen wijken niet af van eerdere ervaringen van de Belastingdienst met outbound bellen.

[PM alinea aanvullen met opmerking over resulterende verkorting doorlooptijd?]
Gegeven het feit dat outbound bellen in ongeveer tweederde van de gevallen niet het gewenste resultaat oplevert, is de Belastingdienst per 12 april 2014 met outbound bellen gestopt. In plaats daarvan verstuurt de Belastingdienst inmiddels brieven met het verzoek het speciaal voor één bankrekeningnummer geopende telefoonnummer van de Belastingdienst te bellen. Betrokkenen die zo contact opnemen met de Belastingdienst worden daar verder geholpen.

Vragen over de kinderopvangtoeslag

De leden van de PvdA-fractie ontvangen signalen van ouders dat voor sommigen nog onduidelijk is wat de mogelijkheden zijn omtrent het uitbetalen van kinderopvangtoeslag aan de ouder dan wel direct aan de kinderopvanginstelling. Deze leden vragen het kabinet of zij de ervaren onduidelijkheid herkent. Ook willen zij weten op welke wijze ouders werden en worden geïnformeerd. PVDA 12, 13

Ouders die kinderopvangtoeslag ontvangen, worden via de website van de Belastingdienst en via de Belastingtelefoon geïnformeerd over de verschillende mogelijkheden voor de uitbetaling van kinderopvangtoeslag. Daarnaast worden ouders geïnformeerd door de kinderopvangorganisaties die gebruikmaken van de mogelijkheid kinderopvangtoeslag te ontvangen. De Belastingdienst heeft geen signalen ontvangen dat er onduidelijkheid bestaat over de mogelijkheden van uitbetaling.

De leden van de CDA-fractie willen weten of kinderopvanginstellingen in de gelegenheid zijn gesteld om een partnerovereenkomst af te sluiten. CDA 20

Alle kinderopvanginstellingen zijn in de gelegenheid gesteld een partnerovereenkomst af te sluiten. De brancheorganisatie kinderopvang heeft – na afstemming met de Belastingdienst/Toeslagen - zijn leden uitgebreid geïnformeerd over de verschillende mogelijkheden en daaraan verbonden voorwaarden. Dezelfde informatie is via het ministerie van SZW ook verstrekt aan alle houders van kinderopvangorganisaties. Daarnaast heeft de Belastingdienst/Toeslagen in samenwerking met de brancheorganisatie in het najaar van 2013 voorlichting gegeven over de verschillende mogelijkheden voor het ontvangen van kinderopvangtoeslag.

De leden van de CDA-fractie vragen of de Belastingdienst de signalen herkent dat er mensen zijn die een standaardcontractaanvraag van de website van een kinderopvanginstelling downloaden het LRK-nummer invullen en op basis daarvan onterecht kinderopvangtoeslag aanvragen zonder dat dit wordt gecontroleerd. CDA 21

De Belastingdienst herkent dit signaal niet. Het aanvragen van een kinderopvangtoeslag kan alleen met Mijn toeslagen of via de BelastingTelefoon voor kinderen die bij de aanvrager behoren. Ook moet de kinderopvanginstelling geregistreerd staan in het Landelijk Register Kinderopvang.Alle aanvragen worden betrokken in de overige getroffen fraudemaatregelen, zoals de risicoselectie.

De leden van de CDA-fractie vragen of er de bereidheid bestaat om te kijken naar de mogelijkheid dat beschikkingen kinderopvangtoeslag ook (digitaal) naar de kinderopvanginstelling worden gestuurd indien zij de toeslag ontvangen, zodat ze op de hoogte zijn van wijzigingen en berichten. CDA 22

In verband met de privacy van de aanvragers van een toeslag is het niet mogelijk de beschikkingen kinderopvangtoeslag ook naar de kinderopvanginstellingen te sturen. Beschikkingen sturen naar kinderopvanginstellingen zou betekenen dat de Belastingdienst privacygevoelige statusinformatie, zoals bijvoorbeeld het inkomen, zou delen naar derden. Om tegemoet te komen aan het gewenste inzicht hebben de kinderopvangorganisaties wel de mogelijkheid de relevante

informatie op te vragen via het Belcentrum van Belastingdienst/Toeslagen. Daaraan zijn voorwaarden verbonden ter waarborging van de privacy van betrokken toeslaggerechtigden.

De leden van de CDA-fractie willen verder weten wie er verantwoordelijk is voor het doorgeven van wijzigingen met betrekking tot de kinderopvang aan de Belastingdienst. CDA 23

De ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het doorgeven van wijzigingen met betrekking tot de kinderopvang.

Verder vragen de leden van de CDA-fractie wat de kinderopvanginstelling kan doen wanneer zij onterecht kinderopvangtoeslag ontvangen voor kinderen die niet meer worden opgevangen. CDA 24

Deze kinderopvanginstellingen moeten bij de Belastingdienst/Toeslagen melden dat zij onterecht kinderopvangtoeslag ontvangen. Voor het terugstorten van de te veel ontvangen toeslag bestaat een procedure die bij de betreffende organisaties bekend is. De organisaties waarmee een partnerschapsovereenkomst is afgesloten, gaan medio 2014 maandelijks gegevens bij de Belastingdienst aanleveren waarmee eerder zicht wordt verkregen op kinderen die niet meer door de betreffende organisatie worden opgevangen,. Op basis van die informatie kan de Belastingdienst/Toeslagen maatregelen nemen om de uitbetaling te stoppen.

Vragen over de 1,5 miljoen burgers en ondernemers

De leden van de PvdA-fractie willen weten waarop het kabinet de uitspraak baseert dat de groep van ca. 1,2 mln. burgers en ca. 0,3 mln. ondernemers geen aanleiding heeft zelf initiatief te ondernemen om hun rekeningnummer bij de Belastingdienst te wijzigen. PVDA 4 Ook vragen deze leden zich af welke uitbetalingen deze groep ontvangt en bij hoeveel mensen uitbetalingen zijn vertraagd of tot de dag van vandaag niet gedaan. PVDA 5 Heeft iedereen die recht heeft op een toeslag die ook daadwerkelijk ontvangen en, zo nee, voor hoeveel mensen geldt dat, zo informeren zij. PVDA 6/PVDA 7 De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of het klopt dat nu betalingen worden overgemaakt aan personen, zonder dat duidelijk is of het rekeningnummer op hun naam staat. CU 6 Ook willen zij weten hoe zich dit verhoudt tot de voorwaarde dat het rekeningnummer aan de wettelijke eisen moet voldoen. CU 7 Deze leden informeren bovendien op welke wijze subgroepen worden onderscheiden en welke criteria hierbij worden gehanteerd? CU 13 Ook de leden van de CDA-fractie zijn benieuwd of inmiddels al bekend is welke subgroepen er zijn. CDA 14 De leden van de SGP-fractie verzoeken om meer duidelijkheid wanneer de groep van 1,5 mln een brief van de Belastingdienst ontvangt. SGP 8 De leden van de PVV-fractie vragen of het klopt dat 1,5 mln. burgers/ondernemers in de loop van dit jaar nog geverifieerd worden in het kader van het invoeren van een bankrekeningnummer. PVV 2 Ook constateren deze leden met de leden van de SGP-fractie dat de staatssecretaris als uitgangspunt heeft dat voor het overgrote deel van de groep van 1,5 mln. burgers/ondernemers voor het einde van dit jaar een rekeningnummer in de administratie is opgenomen dat aan alle wettelijke eisen voldoet. De leden van beide fracties vragen zich af wat zij moeten verstaan onder het overgrote deel. PVV 15 SGP 7 De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de Belastingdienst al veel moeite heeft met het wegwerken van de 32.000 opgaven die op 27 januari jl. nog openstonden. Hoeveel tijd denkt de Belastingdienst nodig te hebben om de 1,5 miljoen opgaven te verwerken, zo vragen genoemde

leden. CU 4 Zij vragen het kabinet aan te geven waarom hier nog steeds geen begin mee is gemaakt. CU 5

Uit de conversie in januari 2014 kwam naar voren dat voor 1,2 mln. burgers en 0,3 mln. ondernemers niet kon worden vastgesteld of het voor hen in de administratie van de dienst bekende rekeningnummer op hun naam stond. Waar betrokkenen recht hebben op een uitbetaling is de Belastingdienst die blijven verrichten op het bekende rekeningnummer. Betrokkenen hebben dan ook geen enkele betaling gemist. De rechtsgrondslag voor deze handelwijze is te vinden in het met het oog daarop geformuleerde overgangsrecht.

Het onderzoek naar subgroepen is op een praktische manier benaderd: zijn burgers en bedrijven te onderscheiden aan de hand van specifieke kenmerken die de Belastingdienst houvast bieden bij de bepaling op welke wijze verder met de verificatie van hun rekeningnummer moet worden omgegaan?

Binnen de groep van 1,2 mln. *burgers* is de volgende verdeling gemaakt:

1. ca. 60.000 mensen zijn inmiddels zijn overleden;
2. ca. 17.000 mensen hebben de status Vertrokken Onbekend Waarheen;
3. aan ca. 350.000 mensen aan wie sinds 1 januari 2013 geen uitbetalingen meer zijn gedaan;
4. ca. 430.000 mensen zonder lopende toeslag en voorlopige teruggaaf inkomensheffing die sinds 1 januari 2013 nog wel één of meer betalingen van de Belastingdienst hebben ontvangen;
5. ca. 340.000 mensen ontvangen hebben op dit moment een lopende toeslag of voorlopige teruggaaf inkomensheffing;

Resterende BSN → kijken of er rekeningnummers wel op naam staan; en die aan de burger voorleggen met het voorstel dat we die gaan gebruiken, behoudens tegenbericht banken en anderen.

In het volgende onderdeel van deze nota wordt in meer detail beschreven op welke wijze voor de groep van 1,2 mln. burgers invulling zal worden gegeven aan de overgang naar één rekeningnummer. Dat daarmee voor hen nog geen start is gemaakt, is een bewuste keuze. Op grond van de met de verificatie van rekeningnummers opgedane ervaringen worden eerst maatregelen getroffen die er mede op zijn gericht zoveel mogelijk te voorkomen dat grote groepen met lange wachttijden bij de uitbetaling van hun teruggaven en/of toeslagen worden geconfronteerd.

Het streven is de verificatie voor rekeningnummers van de 1,2 mln. burgers uiterlijk halverwege 2015 af te ronden, waarbij een groot deel van deze groep al dit jaar ter hand zal worden genomen. Op dit moment wil ik dat niet vertalen in precieze aantallen of percentages. Een vlotte afronding moet in balans zijn met het zoveel mogelijk beperken van de daarmee samenhangende overlast voor burgers en bedrijven.

De noodzaak tot verificatie van rekeningnummers over te gaan is gelegen in de wettelijke bepalingen rond één bankrekeningnummer, niet in de wens van betrokkenen om hun rekeningnummer bij de Belastingdienst te wijzigen. Voor betrokkenen kan in het algemeen dan ook worden gezegd dat zij in één bankrekeningnummer geen aanleiding zullen vinden spontaan tot wijziging van hun rekeningnummer over te gaan. Het initiatief daartoe zal van de Belastingdienst (moeten) uitgaan.

Binnen de groep van 0,3 mln. *bedrijven* zijn tal van verschillende categorieën te onderscheiden. De conclusie is evenwel dat een verdeling in categorieën niet een wezenlijke bijdrage zal leveren aan een soepele verificatie van rekeningnummers voor deze betrokkenen. Elders in deze nota worden de voornemens beschreven ten aanzien van één bankrekeningnummer voor bedrijven.

Vragen over procesverbeteringen

In mijn brief van 3 maart 2014 zijn drie verder uit te werken maatregelen geschetst. Bij de beantwoording van de volgende vragen, ga ik achtereenvolgens in op de stand van zaken.

De leden van de SP-fractie vragen aan te geven of er al structurele oplossingen in beeld zijn? SP 22 De leden van de fractie van de Christen-Unie vragen het kabinet aan te geven wat de "aanpak op maat" concreet inhoudt. CU 12 De leden van de fractie van het CDA vragen aan te geven hoe voor elk van de in de groep van 1,5 mln burgers en bedrijven onderscheiden subgroepen de huidige problemen worden opgelost en ervoor wordt gezorgd dat er geen nieuwe problemen ontstaan? CDA 15

Voor de hiervóór beschreven subcategorieën burgers worden de volgende maatregelen getroffen **[hele opsomming dubbelcheck!]**:

1. de rekeningnummers voor de ca. 60.000 burgers die inmiddels zijn overleden, worden gedeactiveerd. Dit is in lijn met het staande beleid binnen de Belastingdienst. Nadat een melding van overlijden is binnengekomen, worden nieuwe betalingen niet gedaan zonder dat eerst expliciet is vastgesteld op welk rekeningnummer deze betalingen moeten plaatsvinden;
2. de rekeningnummers voor de ca. 17.000 burgers met de status Vertrokken Onbekend Waarheen worden gedeactiveerd. Ook dit is in lijn met het staande beleid binnen de dienst geen betalingen te verrichten aan personen van wie de verblijfplaats bij de Belastingdienst niet bekend is;
3. de rekeningnummers voor de ca. 350.000 burgers die sinds 1 januari 2013 geen betalingen meer van de Belastingdienst hebben ontvangen, worden na 1 juli 2014 gedeactiveerd, *tenzij* zij vóór die datum (de teruggaafgarantiedatum) nog een teruggaaf inkomensheffing ontvangen. Door het deactiveren van rekeningnummers uit te stellen tot na 1 juli 2014 wordt voorkomen dat betrokkenen die vóór 1 april 2014 aangifte inkomesnheffing hebben gedaan, vertraging ondervinden in de uitbetaling van een teruggaaf inkomensheffing waarop zij volgens die aangifte aanspraak kunnen maken. Op het moment dat deze betrokkenen opnieuw aanspraak maken op een uitbetaling door de Belastingdienst, ontvangen zij een verzoek een nieuw rekeningnummer door te geven;
4. voor de groep van 430.000 betrokkenen zonder lopende toeslag en voorlopige teruggaaf inkomensheffing die sinds 1 januari 2013 nog wel één of meer betalingen van de Belastingdienst hebben ontvangen, gaat de Belastingdienst aan de hand van bestanden van de banken en van eigen bestanden nog eens na of van hen een rekeningnummer beschikbaar is dat voldoet aan de eisen van éénrekeningnummer. Daarbij worden ook nummers betrokken die niet eerder door de Belastingdienst voor uitbetalingen zijn gebruikt, maar wel bekend zijn bij de banken. Wordt een nummer gevonden, dan stuurt de Belastingdienst een brief waarin het voornemen wordt aangekondigd om betalingen voortaan op dat rekeningnummer te laten plaatsvinden. Betrokkenen krijgen daarbij een reactietermijn waarbinnen zij desgewenst een ander rekeningnummer voor uitbetalingen aan de dienst kunnen doorgeven. Gedurende de

dat kan toch al --?

reactietermijn blijven uitbetalingen nog plaatsvinden op het oude bekende rekeningnummer. Voor zover de Belastingdienst voor betrokkenen geen rekeningnummer kan vinden dat aan de voorwaarden voldoet, ontvangen zij het verzoek een nieuw rekeningnummer aan de dienst door te geven dat het reguliere verificatieproces zal doorlopen;

5. ook voor de groep van ca. 340.000 betrokkenen met een op dit moment lopende toeslag of voorlopige teruggaaf inkomensheffing wordt de onder vier beschreven procedure doorlopen. Deze groep wordt echter pas ter hand genomen nadat de mogelijkheid is geopend een gewijzigd rekeningnummer via het toeslagenportal aan de Belastingdienst door te geven. Daarbij wordt in het portal zichtbaar gemaakt welke rekeningnummers de Belastingdienst van betrokkene heeft en wordt de mogelijkheid geboden via het portal bewijsstukken te uploaden voor een rekeningnummer dat nog niet bij de Belastingdienst bekend is. Deze procedure voorziet erin dat betrokkene gedurende het verificatieproces zijn uitbetaling nog ontvangt op het oude bekende rekeningnummer. Naar verwachting zijn de noodzakelijke aanpassingen van de automatisering eind dit jaar gereed. In dat geval zal de verificatie voor deze groep vanaf begin 2015 ter hand worden genomen.

[PM 0,3 mln bedrijven (OB)]

De leden van de fractie van de PVV vragen een schets te geven van de wijze waarop meer zou kunnen worden aangesloten bij het verificatieproces van de banken. PVV 11 Waarom is dat zo gecompliceerd en waarom duurt het zo lang, zo willen deze leden weten. PVV 12 Ook informeren deze leden hoe vaak de gegevens die de banken aanleveren worden ververst PVV 4 en of het bancaire verificatieproces niet gecertificeerd kan worden zodat er een standaard uitwisseling (nieuw) bankrekeningnummers online met de Belastingdienst kan plaatsvinden. PVV 13 Ook vragen deze leden of er geen dubbel werk wordt gedaan: de bank certificeert/verifieert en dan certifcieert/verifieert ook nog eens de Belastingdienst. PVV 6 Wat betreft het gebruik van bankgegevens willen de leden van de ChristenUnie-fractie graag weten waarom een structurele oplossing op korte termijn niet mogelijk is. CU 14 Hoe kan het dat de Belastingdienst wel kan beschikken over de banksaldi t.b.v. van de vooraf ingevulde aangifte en niet over de rekeningnummers, CU 15 waarom wordt er geen koppeling gemaakt met het rekeningnummer dat gebruikt wordt voor een voorlopige teruggaaf of dat opgegeven wordt bij de jaarlijkse aangifte en CU 16 kan dit laatste een mogelijkheid bieden voor de 1,5 miljoen gevallen die nog onderzocht moet worden, zo vragen deze leden. CU 17

Bij de aanvraag van een nieuw rekeningnummer moet de aanvrager zich bij de bank legitimeren. Dit maakt het mogelijk bij het verifiëren van bankrekeningnummers nu al gebruik te maken van het verificatieproces van de banken: als een match wordt gevonden, is zeker dat het rekeningnummer aan de vereisten van één bankrekeningnummer voldoet en wordt het door de Belastingdienst in gebruik genomen. Er is dus geen sprake van dubbel werk; de Belastingdienst leunt zoveel mogelijk op de door de banken gevolgde procedure.

Voor de verificatie worden de bankrekeningnummers gebruikt uit de bestanden die de Belastingdienst jaarlijks ten behoeve van de vooringevulde aangifte van de banken krijgt. De vijf grootste banken hebben in januari 2014 ten behoeve van de conversie eenmalig aanvullende gegevens bij de Belastingdienst aangeleverd.

De Belastingdienst is met de banken in overleg over mogelijkheden zoveel mogelijk over de meest actuele bankrekeningnummers te kunnen beschikken. Daarmee kan ook de verificatie van recent

geopende rekeningen aan de hand van bankgegevens plaatsvinden. Uiteraard wordt daarbij gezocht naar een zowel voor de banken als voor de Belastingdienst efficiënte werkwijze. Dit laat zich niet op korte termijn regelen, omdat: *1)* moet worden uitgewerkt welke (aanvullende) technische voorzieningen daarvoor aan de zijde van de Belastingdienst en aan de zijde van de banken nodig zijn; en *2)* die voorzieningen vervolgens ontwikkeld en geïmplementeerd moeten worden. Het overleg daarover tussen Belastingdienst en banken is in volle gang.

Voor de groep van 1,5 mln. burgers en bedrijven is aansluiten bij het rekeningnummer dat wordt gebruikt voor de voorlopige teruggaaf, of dat wordt opgegeven bij de jaarlijkse aangifte geen oplossing. Voor zover een dergelijk rekeningnummer bekend is, heeft de Belastingdienst daarvan bij de conversie in januari 2014 vastgesteld dat dat niet verifieerbaar was.

De leden van de PvdA-fractie begrijpen dat als gevolg van de invoering van het één bankrekeningnummer uitbetalingen op oude rekeningnummers worden gestaakt als burgers en ondernemers een nieuw rekeningnummer doorgeven aan de Belastingdienst. Wanneer gaat de verder uit te werken maatregel van kracht waarbij wordt doorbetaald op de oude rekening gedurende het verificatieproces. PVDA 10 De leden van de ChistenUnie-fractie vinden het een goed idee om toeslagen door te betalen op het oude rekeningnummer gedurende het verificatieproces. Wanneer verwacht het kabinet dat deze mogelijkheid operationeel wordt, zo informeren deze leden. CU 18 De leden van de PVV-fractie vragen zich af of het procesmatig niet beter om de betalingen op het oude nummer te continueren tenzij de belanghebbende expliciet heeft aangegeven dat niet te willen, in plaats van betalingen te stoppen tenzij de belanghebbende aangeeft dat er doorgegaan kan worden met betalen op het oude nummer. PVV 14

In de praktijk hechten belastingplichtigen en toeslaggerechtigden er in veel gevallen aan dat de wijziging van een rekeningnummer zo snel mogelijk in werking treedt. Bijvoorbeeld in echtscheidingssituaties hebben zij er belang bij dat betalingen met onmiddellijke ingang niet meer naar de gezamenlijke en/of rekening gaan. Om die reden acht ik de invoering van een systeem waarbij doorbetalingen op het oude rekeningnummer worden gecontinueerd *tenzij* betrokkene expliciet aangeeft dat niet te willen, ongewenst. Als alternatief wordt uitwerking gegeven aan een systeem waarin expliciet kan worden gevraagd uitbetalingen gedurende de verificatie nog op het oude nummer te laten plaatsvinden. De verwachting is dat deze oplossing eind 2014 in het toeslagenportal gerealiseerd is.

De leden van de ChristenUnie constateren dat het kabinet van plan is om de overgangsperiode weer te verlengen en vragen aan te geven of hierbij de oorspronkelijke datum van 1 januari 2016 zal worden gehanteerd. CU 2 De leden van de PvdA-fractie vragen wanneer het kabinet resultaat verwacht van de uit te werken maatregelen. PVDA 8

Het overgangsrecht worden verlengd tot 1 juli 2015. De verwachting is dat daarmee voldoende ruimte ontstaat om de overgang naar één bankrekeningnummer met inzet van de beschreven maatregelen op een verantwoorde manier af te ronden.

Vragen over getallen/bedragen

Na ontvangst van de juiste bewijsstukken heeft de Belastingdienst normaliter een verwerkingstijd van 12 tot 21 werkdagen nodig om aangehouden betalingen over te maken. De leden van de SP en

het CDA zouden graag vernemen in welk percentage van de gevallen dat sinds de invoering van de maatregel één bankrekeningnummer niet is gelukt.

Het gaat hier om ca. 5% procent van de gevallen. SP 6 CDA12

De leden van de SP-fractie en de leden van de PvdA-fractie vragen voorts naar de gemiddelde wachttijd voor uitbetaling in de afgelopen maanden, vanaf het moment dat de juiste bewijsstukken zijn ingezonden.

Deze ligt op ca. 15 werkdagen. SP 7 PVDA 11

De leden van de SP-fractie willen graag weten hoeveel balieafspraken er gemiddeld per maand worden gemaakt en hoeveel dat er zijn sinds invoering van deze concrete maatregel. Ook informeren zij of sprake is van een toename van het aantal balieafspraken in verband met de invoering van de maatregel. SP 10 SP 11 Ook vernemen deze leden graag of er voldoende capaciteit bij de Belastingdienstkantoren voor deze extra balieafspraken is. SP 12

Normaal gesproken behandelt de balie gemiddeld ca. 17.500 afspraken per maand. In de periode januari tot en met maart jl. zijn er gemiddeld ca. 20.000 burgers per maand geholpen. De stijging was vooral een gevolg van het besluit tijdelijk ook baliebezoek zonder afspraak mogelijk te maken. Dit besluit was ingegeven door verminderde bereikbaarheid van de BelastingTelefoon. Er zijn ca. 5500 burgers met vragen over 1 BRN geholpen bij de balie. De capaciteit aan de balie was de afgelopen maanden inderdaad in voldoende mate aanwezig om deze groei op te kunnen vangen. Een verdere toename van baliebezoeken vergt overigens wel extra capaciteit.

[Deze alinea: PM relatie tot stand OB] De leden van de PVV-fractie en van de D66-fractie vragen zich naar aanleiding van de bijlage bij de brief van 3 maart 2014 af waarom er significante verschillen zijn in de ontwikkeling tussen burgers en ondernemers. Zo zijn de categorieën 'onjuiste bewijsstukken' en 'nog te ontvangen bewijsstukken' tussen 27 januari 2014 en 21 februari 2014 veel sterker gedaald bij ondernemers dan bij burgers. Bij burgers liep het aantal 'onjuiste bewijsstukken' terug van ca. 6.000 naar ca. 5.000, bij ondernemers van ca. 2.000 naar ca. 150. Bij burgers liep het aantal 'nog te ontvangen bewijsstukken' terug van ca. 10.000 naar ca. 9.500, bij ondernemers van ca. 2.500 naar slechts ca. 50. In algemene zin reageren ondernemers – oa. via hun accountant - sneller en accurater op een verzoek om informatie dan de gemiddelde toeslaggerechtigde burger. PVV 16; D66 6

De leden van de PVV-fractie vragen of het klopt het dat 30% van de huurders de huurtoeslag voorheen liet uitbetalen aan de verhuurder. PVV 17

Er was inderdaad een groep van ca. 25 à 30% waarvoor de huurtoeslag rechtstreeks werd uitbetaald op het bankrekeningnummer van de verhuurder.

De leden van de PVV-fractie vragen met de leden van de CDA-fractie hoe vaak de Belastingdienst stuit op een buitenlands bankrekeningnummer. Ook willen de leden van de CDA-fractie weten in welk percentage van de gevallen het gaat om jongeren die het rekeningnummer van hun ouders opgeven of er een andere reden is. PVV 8; CDA 2 CDA 3

Van alle over de afgelopen maanden verstuurden verzoeken tot nadere informatie om tot verificatie van een bankrekeningnummer over te kunnen gaan, had ca. 7% betrekking op een adres in het buitenland. Het aantal buitenlandse bankrekeningnummers ligt daarmee in lijn. Ten aanzien van jongeren ligt de omvang van verzonden verzoeken om verificatie op minder dan 10%. Voor het restant zijn andere redenen van toepassing.

De leden van de PvdA-fractie en de leden van de CDA-fractie vragen om nader inzicht in de kosten die tot nu toe zijn gemoeid met de invoering van één bankrekeningnummer en zijn benieuwd hoe deze zich verhouden tot de geraamde kosten in de business case. De leden van de CDA-fractiev ragen daarbij ook specifiek naar de ICT- en de inhuurkosten. PVDA 16; CDA 19

In de outline business case is uitgegaan van ca. € 12 mln. aan ICT-ontwerpkosten. De daadwerkelijk gemaakte ontwerpkosten zijn, inclusief de kosten van inhuur van ca. € 2,0 mln., binnen dit budget gebleven. Daarnaast gaat de outline business case uit van jaarlijkse uitvoeringskosten van € 2 mln. Voor 2014 zullen deze kosten fors hoger uitgevallen. Zo is er in de periode januari tot en met maart reeds ruim € 7,5 mln. aan extra kosten gemaakt (inrichting en bemensing extra call-centre, extra kosten telefoonrekening, etc.). In dit bedrag zitten ook de kosten van de extra inhuur van consultants. Ten aanzien van deze kosten is het overigens de verwachting dat deze in het kader van één bankrekeningnummer over 2014 de € 1 mln. niet zullen overschrijden.

De leden van de fracties van de SP-fractie, de ChristenUnie-fractie, de SGP-fractie en de CDA-fractievragen naar een nieuwe stand van zaken ten aanzien van de groep burgers en ondernemers die nog wachten op een uitbetaling. SP 23, 24; CU 22; SGP 1 en 5; CDA 13

[PM komende drie alinea's en tabel nog op grond van meest recente query bijstellen]

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de stand per 14 april 2014. Hieruit blijkt dat het aantal burgers dat nog wacht op een uitbetaling ten opzichte van 21 februari 2014 met ongeveer tweederde is afgenomen.

consultants?

	Omschrijving	Stand per 27 januari 2014	Stand per 21 februari 2014	Stand per 14 april2014
1	Burgers			
a	*Onjuiste bewijsstukken*	6.000	5.000	1.100
b	*Onderhanden werk bij de Belastingdienst*	9.000	750	200
c	*Nog te ontvangen bewijsstukken*	10.000	9.500	4.100
2	Ondernemers			
a	*Onjuiste bewijsstukken*	2.000	150	20
b	*Onderhanden werk*	2.500	800	250

	bij de Belastingdienst			
c	*Nog te ontvangen bewijsstukken*	2.500	50	10
	Totaal:	32.000	16.250	5.680

Ten aanzien van deze burgers en bedrijven geldt dat ze allemaal voor toeslagen voor de vierde keer hun uitbetaling missen. Voor de voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting is dit de derde maand op rij.

Ten tijde van mijn brief van 3 maart 2014 waren er ongeveer 3.800 burgers en bedrijven die toen voor de derde keer hun betaling gingen missen. Thans is het aantal burgers en bedrijven die hun vierde betaling missen met ongeveer 1.400 toegenomen ten opzichte van 21 februari 2014. Het gaat daarbij dan met name om burgers. Wel geldt dat de Belastingdienst met deze burgers en bedrijven enige vorm van heeft contact gehad. Allemaal hebben ze een brief ontvangen met het verzoek contact op te nemen met de BelastingTelefoon. Daarnaast is er met een deel van deze groep telefonisch contact geweest.

Vragen over de beslagvrije voet

Wat is de reactie van de staatssecretaris op de bewering die wordt gedaan door de Coöperatie Cobibewind, dat de Belastingdienst de beslagvrije voet niet toepast, zo vragen de leden van de SP-fractie? SP 28 Erkent de staatssecretaris dat dit grote financiële problemen voor de betreffende persoon kan opleveren? Zo ja, hoe gaat de staatssecretaris zich ervan verzekeren dat de Belastingdienst/Toeslagen te allen tijde de beslagvrije voet hanteert? SP 29 Hoe lang moet een burger op zijn geld wachten indien deze aangeeft dat de beslagvrije voet niet is gehanteerd door de Belastingdienst? SP 30

De leden van de SP-fractie vragen naar de toepassing van de beslagvrije voet door de Belastingdienst. Het kabinet hecht aan de bescherming van de beslagvrije voet. Het kabinet heeft dit tot uitdrukking gebracht in de kabinetsreactie[8] op het rapport Paritas passé. Naar aanleiding van dat rapport heeft de Belastingdienst het beleid aangepast[9] zodat ook bij de toepassing van een overheidsvordering – hierbij wordt een vordering geïncasseerd met toepassing van de systematiek van automatische incasso – een beroep kan worden gedaan op de beslagvrije voet hoewel daar wettelijk gezien geen verplichting voor bestaat.

Er moet onderscheid worden gemaakt tussen een beslag op een periodieke uitkering, bijvoorbeeld op loon of uitkering, of op een ander vermogensbestanddeel. Uit het beslagrecht[10] volgt de (wettelijke) plicht om de beslagvrije voet bij een beslag op een periodieke uitkering te respecteren. Daarom stuurt de Belastingdienst, voordat beslag wordt gelegd op de periodieke uitkering, een verzoek om informatie aan de belanghebbende om aan de hand van diens persoonlijke omstandigheden de juiste beslagvrije voet vast te stellen. Het toesturen van dit verzoek om informatie maakt onderdeel uit van de standaardprocedure.

[8] Kamerstukken II 2012/13, 24 515 nr. 255.
[9] Stcr. Nr. 29815.
[10] Artikel 475c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Vanwege het belang dat het kabinet hecht aan het waarborgen van het bestaansminimum is in het beleid van de Belastingdienst vastgelegd dat ook bij een overheidsvordering of een verrekening[11] een beroep op de beslagvrije voet kan worden gedaan. In die gevallen kan er achteraf, na de verrekening of de overheidsvordering, door de belanghebbende een beroep op de beslagvrije voet worden gedaan. Belanghebbenden kunnen via een daartoe ontwikkelde brekenmodule[12] op de website van de Belastingdienst berekenen of hun beslagvrije voet wellicht is aangetast en vervolgens een verzoek doen aan de Belastingdienst om de beslagvrije voet tot het juiste bedrag vast te stellen. Het verzoek wordt door de Belastingdienst handmatig beoordeeld aan de hand van de door belanghebbende overgelegde stukken. Dit kost tijd. De meeste verzoeken zijn binnen vier weken afgedaan[13] [14]. Dan is een bedrag teruggestort op de bankrekening van de belanghebbende. Bij een volgende verrekening wordt rekening gehouden met de nieuw vastgestelde beslagvrije voet.

Vragen over de Business case en de implementatie

De leden van de PvdA-fractie delen de wens van het kabinet dat een "beheersbare invoering" van groot belang is. Wel vragen deze leden wat het kabinet onder deze term verstaat. PVDA 1 Wanneer beschouwt het kabinet de invoering van het één bankrekeningnummer als beheersbaar, en wanneer niet? PVDA 2 Zou het kabinet de huidige stand van zaken kwalificeren als zijnde beheersbaar? Zo ja, waaruit blijkt dit? Zo nee, waarom niet? PVDA 3

[PM toonzetting bezien én stand van zaken OB goed meenemen] De Belastingdienst verwerkt verzoeken om wijziging van rekeningnummers conform de daarvoor ontworpen procedures en binnen de daarvoor gestelde termijnen. De twee procesverstoringen die zich in de aanloopfase voordeden, zijn nadat die werden ontdekt, opgelost.[15] Ook zijn – zoals hiervóór beschreven – aanvullende maatregelen in voorbereiding, gericht op het verder verbeteren van het verificatieproces. De invoering van één rekeningnummer voor de 1,5 mln. burgers en bedrijven van wie de rekeningnummers bij de conversie in januari 2014 niet aan de eisen bleken te voldoen, is uitgesteld totdat die maatregelen zijn geïmplementeerd. Er is dan ook sprake van een beheersbare invoering.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat het kabinet het één bankrekeningnummer heeft ingevoerd per 1 december 2013 (met een overgangstermijn tot 1 juli 2014), terwijl in het oorspronkelijke implementatiescenario zoals vermeld in de voorliggende businesscase, een overgangstermijn wordt geadviseerd tot aan 1 januari 2016, en de invoering te faseren in vijf plateaus. Kan het kabinet toelichten op welke punten de uitgevoerde implementatie van het één bankrekeningnummer afwijkt dan wel overeenkomt met het in de businesscase geadviseerde "groeiscenario"? PVDA 14

---

[11] Bijvoorbeeld van een toeslagschuld met een voorschot.

[12] http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulieren/berekenmodule_voor_de_beslagvrije_voet_en_verzoekformulier_beslagvrije_voet

[13] Het verzoek wordt op kantoor inhoudelijk beoordeeld en vervolgens stort de Centrale Administratie het bedrag terug op de bankrekening.

[14] Bij het landelijk incassocentrum (LIC) is nagegaan wat het tijdsverloop is tussen de ontvangst van het verzoek en de beoordeling omdat daar de meeste verzoeken worden behandeld. Naar verwachting zijn over een jaar alle regionale incassocentra opgegaan in het LIC zodat alle verzoeken worden behandeld door het LIC.

[15] Kamerstukken II 2013-2014 17 050, nr. 463, p. 10.

In het 'groeiscenario' uit de business case was als eerste stap voorzien dat burgers en bedrijven nog maar van één rekeningnummer gebruik zouden kunnen maken voor betalingen van de Belastingdienst. De verificatie van rekeningnummers zou in een tweede stap ter hand worden genomen. Bij de implementatie van één rekeningnummer zijn beide stappen feitelijk in elkaar opgegaan.

De leden van de fractie van de SP vragen de mening van de staatssecretaris of, achteraf gezien, de invoering van de maatregel één bankrekeningnummer een klus is die voor de gegeven periode te omvangrijk is geweest voor de Belastingdienst SP 1 en of dat niet betekent dat maatregelen pas moeten worden ingevoerd wanneer zeker is dat de Belastingdienst ze aankan. SP 2 De leden van de fractie van D66 constateren dat er in de Outline Business Case Eén Bankrekeningnummer drie scenario's worden geschetst en vragen het kabinet in te gaan op de afwegingen bij de keuze tussen deze scenario's. zij constateren voorts dat scenario 2 (maximale aanpassing) wordt afgeraden, omdat het niet op tijd kan worden gerealiseerd D66 2 en willen weten of is overwogen de invoering uit te stellen, zodat er voor scenario 2 gekozen kon worden. D66 3 Voorts informeren zij of het terugkijkend verstandiger was geweest om een ander scenario te kiezen D66 4 en wat lessen zijn voor de toekomst. D66 5 De leden van de ChristenUnie-fractie vragen het kabinet nog eens aan te geven waarom destijds de overgangstermijn van het proces van één rekeningnummer met anderhalf jaar ingekort is tot 1 juli 2014, terwijl eerder een termijn tot 1 januari 2016 was voorzien, zoals ook staat beschreven in de impactanalyse. CU 1 De leden van de PvdA-fractie vragen welke afwegingen ten grondslag lagen aan afwijkingen van het 'groeiscenario' uit de business case. PVDA 15

[komende drie alinea's toonzetting bezien in licht van brief plan van aanpak Belastingdienst]

De invoering van één bankrekeningnummer raakt het overgrote deel van de uitgaande betaalstromen van de Belastingdienst. Het is onvermijdelijk dat in een traject van dergelijke omvang een aantal zaken niet goed gaan en weer rechtgezet moeten worden; geen enkel scenario had tot een geheel probleemloze invoering geleid. De keuze voor het gebruikte invoeringsscenario is tot stand gekomen in de weging van een veelheid van factoren. Eén van die factoren was de inpasbaarheid in het samenstel van grotere en kleinere andere maatregelen die de Belastingdienst gelijktijdig en volgtijdelijk moest invoeren. Voorts is de wens meegewogen te komen tot een verdere versterking van fraude met bankrekeningnummers, die zich ook eind vorige jaar nog manifesteerde.

Tijdens het kennismakings-AO met de vaste commissie voor Financiën op 26 maart jl. heb ik in het bijzonder over de samenloop van verschillende implementatietrajecten gezegd dat de Belastingdienst een heel professionele organisatie is, die wel zijn handen vol heeft aan de uitvoering van een veelheid van erg complexe regelingen. Elke regeling kan op zichzelf nog wel goed uitvoerbaar zijn – alhoewel dat vaak ook al een hele toer is –, het is de samenloop van verschillende implementatietrajecten die in de dagelijkse praktijk tot problemen leidt. Dat heeft ook de invoering van één bankrekeningnummer parten gespeeld.

Dat moet dus anders. Daarom heb ik in mijn beleidsprioriteitenbrief drie sporen geschetst waarlangs ik ervoor wil zorgen dat de Belastingdienst in de toekomst beter gaat functioneren, kort

gezegd: complexiteitsvermindering, robuustere werkprocessen en objectieve prestatienormen. Deze drie sporen zal ik uitwerken in een brief die ik binnenkort aan uw Kamer zal zenden.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de business case adviseert bij de invoering van het één bankrekeningnummer rekening te houden met het in december 2013 gelegen betaalmoment voor toeslagen voor 2014. Is dit gebeurd? Zo ja, op welke wijze en waar blijkt dit uit? Zo nee, waarom niet? PVDA 17 Ook constateren deze leden dat de business case een risico van een hogere kans op problemen en afbreuk van compliance voorziet door onduidelijkheid die ontstaat bij wijziging van de destijds bestaande situatie. Zij vragen welke maatregelen op welk moment zijn getroffen om dit te voorkomen PVDA 18 en waar dit toe heeft geleid. PVDA 19

Er is terdege rekening gehouden met de samenloop van de invoering van één rekeningnummer met het nieuwe toeslagjaar 2014. De eerste toeslagbetaling voor 2014 vond plaats in december 2013 en de voor één rekeningnummer noodzakelijke wijzigingen moesten bij de jaaraanpassing 2014 in de toeslagenportal worden doorgevoerd. Om de aansluiting op één rekeningnummer te verzekeren, is besloten wijzigingsverzoeken vanaf eind oktober 2013 te bufferen. Deze zijn verwerkt zodra de daarvoor noodzakelijke systemen in december 2013 gereed kwamen.[16]

Voor de in de business case geconstateerde afbreukrisico's en mogelijke gevolgen voor de compliance geldt in het algemeen dat deze veel vaker aan wijzigingen van wet- en regelgeving zijn verbonden. Binnen de mogelijkheden die de Belastingdienst heeft, worden voorzienbare problemen en risico's steeds zoveel mogelijk gemitigeerd. Onderdeel van het implementatietraject voor één bankrekeningnummer was een reeks van communicatie-uitingen (brieven, aanpassingen website, etc.) om burgers en ondernemers zoveel mogelijk mee te nemen in de daaraan verbonden gevolgen. Op grond van in het vervolgtraject binnenkomende signalen is vervolgens, zoals eerder toegelicht, een reeks aanvullende maatregelen getroffen.[17]

Vragen over fraudebestrijding

De leden van de PVV-fractie vragen of er in dit traject nog gekeken is of er sprake kan zijn van fraude. Ook vragen zij of er bij het verifiëren van de 15.000 rekeningnummers voor de huurtoeslag nog een controleslag heeft plaatsgevonden in verband met fraude en of dit ook bij de overige toeslagen, specifiek de zorgtoeslag en het kindgebonden budget, heeft plaatsgevonden. PVV 7 PVV 18 PVV 19

De invoering van één rekeningnummer is onderdeel van het een totaalpakket van anti-fraudemaatregelen waar ook de risicoselectie bij toeslagen deel van uitmaakt. De risicoselectie is erop gericht aanvragen aan te wijzen voor nadere controle en wordt toegepast voor alle toeslagsoorten. Daarnaast moet er een geverifieerd rekeningnummer zijn. Als dat ontbreekt, vindt geen uitbetaling plaats.

De aanvragen van de groep van ca. 15.000 belanghebbenden voor een huurtoeslag zijn dus eerst onderworpen aan de risicoselectie. Vervolgens is – deels door nadere bestandsvergelijking – een gevalideerd rekeningnummer gevonden. De overige betrokkenen hebben gereageerd op een brief

[16] Kamerstukken II 2013-2014 nr. 463, p. 6.
[17] Kamerstukken II 2013-2014 31 066, nr. 192; Kamerstukken II 2013-2014 17 050, nr. 463.

van de Belastingdienst waarin werd gevraagd alsnog een rekeningnummer op te geven, of hebben bewijsstukken ingestuurd waarmee het rekeningnummer alsnog kon worden gevalideerd.

Vragen over verdere rapportage

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de staatssecretaris nu op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen in het dossier "één bankrekeningnummer". CU 19 Mogen deze leden ervan uitgaan dat eventuele nieuwe procesverstoringen in dit dossier meteen aan de staatssecretaris gemeld worden en dat de staatssecretaris de Kamer informeert als zich problemen voordoen? CU 20 De leden van de PvdA-fractie willen weten wanneer de Kamer over de voortgang wordt geïnformeerd van de 1,5 mln. burgers en bedrijven waarvan uitbetaling nog niet plaatsvindt op een niet geverifieerd rekeningnummer. PVDA 9 De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris aan te geven wat er is gebeurd met de toezegging aan de Tweede Kamer om wekelijks te rapporteren over de voortgang van de uitbetaling van toeslagen. SP 31 Ook vragen zij met welke frequentie de staatssecretaris van plan is aan de Tweede Kamer te rapporteren en wanneer de Kamer de eerstvolgende rapportage kan verwachten. SP 32

Ik word via de reguliere ambtelijke lijnen zowel schriftelijk als mondeling op de hoogte gehouden van de relevante ontwikkelingen rond één bankrekeningnummer. Uw Kamer heb ik met mijn brief van 3 maart jl. over de stand van zaken geïnformeerd.ho Ik ben voornemens uw Kamer bij de eerstvolgende halfjaarsrapportage opnieuw over de stand van zaken rond één rekeningnummer te informeren. Indien daartoe aanleiding is, zal ik uw Kamer uiteraard ook tussentijds over relevante ontwikkelingen in het dossier informeren.

Antwoorden van de staatssecretaris van Financiën op vragen gesteld op 20 maart 2014 in het verslag van een schriftelijk overleg over de brief van 3 maart 2014 over de rapportage over toeslagen en uitvoering van de motie van het lid Koolmees c.s. inzake het maximaal inzetten op het innen van de onterecht uitgekeerde toeslagen (Kamerstuk 17050, nr. 465).

Inleiding

Diverse leden zijn in hun vraagstelling ingegaan op de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aspecten van het misbruik van toeslagenen op de verrekening van nieuw aangevraagde toeslagen met te betalen boetes en toeslagschulden. Ik hecht er daarom waarde aan deze onderwerpen toe te lichten.

Strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aspecten

De Belastingdienst streeft er naar de mate waarin burgers hun verplichtingen nakomen maximaal te vergroten (compliance). Hiertoe zijn diverse handhavingsinstrumenten beschikbaar waaronder het strafrecht en de bestuurlijke boete. Deze instrumenten worden gebruikt om fraude te bestrijden. De Richtlijnen aanmelding en afhandeling fiscale delicten, douane- en toeslagendelicten[1] beschrijven hoe de Belastingdienst de aanmeldingen van mogelijke delicten die voor strafrechtelijk onderzoek in aanmerking komen selecteert en op welke wijze die aanmeldingen vervolgens in overleg met het openbaar ministerie worden afgehandeld met het oog op strafrechtelijke afdoening.

De strafrechtelijke afdoening is in de regel voorbehouden aan ernstige of stelselmatige vormen van fraude. Daarnaast kan worden ingegrepen met de bestuurlijke vergrijpboete of de bestuurlijke verzuimboete. Het opleggen van een vergrijpboete is maatwerk. De vergrijpboete kan worden toegepast in situaties waarin sprake is van opzet of van grove schuld. Indien meer administratiefrechtelijke verplichtingen niet zijn nagekomen, kan een verzuimboete worden opgelegd. Voor de verzuimboete maakt Belastingdienst/Toeslagen gebruik van de "uitzonderlijkgevalbepaling" in het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst/Toeslagen. Ik verwijs in dit verband naar de brief van mijn ambtsvoorganger aan uw Kamer van 6 december 2013[2] waarin het beleid over verzuimboeten uiteen is gezet. De "uitzonderlijkgevalbepaling" geeft Belastingdienst/Toeslagen de ruimte in een uitzonderlijk geval een verzuimboete op te leggen tot het wettelijk maximum.

Er moet onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de aanvragers die vanwege nalatigheid bij informatieverstrekking een bestuurlijke boete hebben gekregen en anderzijds de aanvragers van wie aanvragen betrokken zijn in een strafzaak. Bij de aanvragers die een bestuurlijke boete (i.c. een verzuimboete) opgelegd hebben gekregen (de groep van 805 Bulgaren) is geen misbruik of oneigenlijk gebruik vastgesteld. Zij hebben recht op een nieuw voorschot als zij voldoen aan alle voorwaarden die voor een toeslag gelden en aan alle informatieverplichtingen die in de aanvraag worden gesteld. Het feit dat zij eerder een boete hebben gekregen doet daar niets aan af.

Daarnaast zijn er personen voor wie aanvragen zijn ingediend en die betrokken zijn in een strafrechtelijk traject. Naar aanleiding van de Bulgarenfraude zoals die in april 2013 aan het licht kwam zijn twee strafrechtelijke onderzoeken gestart. Beide onderzoeken hebben geleid tot een rechtszaak. De Rechtbank Den Haag heeft op 31 januari 2014 uitspraak gedaan[3] (gepubliceerd op 11 februari 2014) in een fraudezaak tegen één verdachte die voor zeker 271 personen toeslagen heeft aangevraagd. Deze fraudeur heeft geprobeerd voor ongeveer € 0,7 miljoen te frauderen. Daarnaast loopt een tweede rechtszaak tegen in totaal zes verdachten die vermoedelijk betrokken waren bij de Bulgarenfraude. Vier personen worden ervan verdacht op grote schaal (onrechtmatig) toeslagen te hebben aangevraagd voor 1.051 personen en twee personen hebben in Bulgarije vermoedelijk mensen 'geronseld' om met hun gegevens toeslagen aan te vragen.

---

[1] Kennisgeving van 24 juni 2011, nr. DGB2011/4014M, Staatscourant 5 juli 2011, nr. 11782.
[2] Brief van de Staatssecretaris van Financiën van 6 december 2013, nr. DGB/2013/6109 U
[3] Rb. Den Haag, 31 januari 2014, ECLI:NL:RBDHA:2014:1565.

Ten aanzien van de in totaal 1.322 personen waarvoor de verdachten in deze zaken toeslagen hebben aangevraagd geldt het volgende. Deze personen zijn niet in de rechtszaak betrokken, maar zullen bestuurlijk worden beboet als – mede op basis van de gerechtelijke uitspraak – blijkt dat zij verwijtbaar hebben gehandeld. Uit individuele beoordeling kan ook blijken dat er *geen* sprake is van verwijtbaar handelen van de betreffende persoon. Er kan blijken dat er rechtmatig een toeslag is aangevraagd of dat de betreffende persoon een slachtoffer blijkt te zijn. Dan zal geen boete worden opgelegd. Overigens is het ook mogelijk om alsnog strafrechtelijke vervolging van individuele aanvragers in te stellen.

Ten aanzien van de 271 personen uit de eerste rechtszaak is Belastingdienst/Toeslagen momenteel bezig om de aanvragen die zijn gedaan individueel te beoordelen. Indien uit deze beoordeling blijkt dat die personen een betrokkenheid hebben gehad bij de onjuiste aanvraag en daar profijt van hebben gehad, zal de Belastingdienst/Toeslagen – afhankelijk van de ernst van het verwijt en aan de hand van de uitspraak van de Rechtbank – een vergrijp- of verzuimboete opleggen. Ten aanzien van de 1.051 personen uit de lopende rechtszaak geldt dat nadat de rechter uitspraak heeft gedaan, zal eveneens een dergelijke beoordeling plaatsvinden.

Daar waar nodig zullen in het kader van de (terug)vordering ook de informatie- en bijstandsverzoeken worden gedaan aan de Bulgaarse autoriteiten. Op mijn verzoek heeft de Nederlandse ambassade in Bulgarije de Bulgaarse autoriteiten inmiddels geïnformeerd over het feit dat binnenkort in het kader van de (terug)vordering informatie- en bijstandsverzoeken worden gedaan aan de Bulgaarse autoriteiten. De Bulgaarse autoriteiten hebben hun volledige medewerking toegezegd.

Verrekening

In het terugvorderingstraject bij de hier aan de orde zijnde groep van 805 Bulgaren worden nieuw toegekende toeslagen verrekend met openstaande toeslagschulden en te betalen boetes. Door een openstaande toeslagenschuld en/of boete gelijk met een nieuw voorschot te verrekenen wordt het invorderingsrisico (de kans dat de schuld buiten invordering moet worden gesteld) geminimaliseerd. Deze werkwijze is conform de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) die de procedureregels bevat voor de uitvoering van de toeslagenregelingen door Belastingdienst/Toeslagen. Het verrekenen van nieuw aangevraagde toeslagen met openstaande boetes en toeslagschulden vloeit voort uit de in de Awir vastgelegde invorderingsbevoegdheden van Belastingdienst/Toeslagen. Artikel 30 van de Awir geeft Belastingdienst/Toeslagen de bevoegdheid om een van een bepaalde persoon teruggevorderd bedrag aan toeslag te verrekenen met een aan diezelfde persoon uit te betalen bedrag aan toeslag. Het maakt daarbij niet uit of het om verschillende toeslagen gaat of om verschillende toeslagjaren. Ook door Belastingdienst/Toeslagen opgelegde boetes kunnen op grond van dit artikel worden verrekend met nog uit te betalen toeslagen. Belastingdienst/Toeslagen mag een teruggevorderd bedrag aan toeslagen bovendien nog verrekenen met een aan dezelfde persoon uit te betalen teruggaaf IB. Artikel 30 Awir stelt alleen de voorwaarde dat de betalingstermijn van de terugvordering (6 weken) moet zijn verstreken voordat verrekening plaatsvindt.
In de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit[4] is bepaald dat er geen voorschot wordt verleend aan een belanghebbende die eerder heeft gefraudeerd door onjuiste of onvolledige informatie te verstrekken en daarvoor strafrechtelijk is veroordeeld of een vergrijpboete heeft gekregen. Als deze maatregel in werking treedt, dan is er geen voorschot meer waarmee verrekend kan worden. Zoals in de parlementaire behandeling is aangegeven kon destijds geen exact tijdspad worden gegeven van de implementatie van deze maatregel. De maatregel vergt namelijk ingrepen in de automatisering[5], die niet samen konden lopen met andere voorgestelde ingrepen in de automatisering, zoals de voorgenomen invoering van de huishoudentoeslag. Door de ontwikkelingen rond de huishoudentoeslag is capaciteit vrijgekomen om een impactanalyse op te stellen ten aanzien van deze maatregel. Zodra deze analyse klaar is, is duidelijk wanneer de maatregel geïmplementeerd kan worden.

[4] Wet van 18 december 2013 tot wijziging van enkele wetten met het oog op de bestrijding van fraude in de toeslagen en fiscaliteit (Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit), Stb.2013, 567.
[5] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013–2014, 33 754, nr. 7

De hierna volgende antwoorden op de door de leden van uw Kamer gestelde vragen zijn ingedeeld in de volgende onderwerpen:

- Aanvraag- en toezichtsystematiek
- Terugvorderingstraject
- Europees- en internationaalrechtelijke aspecten
- Proefprocessen terugvordering huurtoeslag
- Kostenaspecten
- Cijfermatige toelichting
- Overig

Aanvraag- en toezichtsystematiek

De leden van de fractie van het CDA vragen hoe het kan dat er ook toeslagen verrekend zijn van toeslagontvangers van wie bekend is dat zij in Bulgarije wonen.
Het kindgebonden budget, de zorgtoeslag en de kinderopvangtoeslag kunnen ook worden uitbetaald aan in het buitenland wonende ontvangers. Dit volgt uit de betreffende wetten in combinatie met Europees recht, internationale regelingen en verdragen. Over de exporteerbaarheid van toeslagen heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer onder meer geïnformeerd in zijn antwoord op vragen van het lid Bashir (SP) over het onterecht krijgen van toeslagen door Oost-Europeanen[6].

De leden van de fracties van de SP, de PVV en het CDA vragen aan te geven in hoeverre de Bulgaren die een boete opgelegd hebben gekregen opnieuw in aanmerking kunnen komen voor toeslagen.
De 805 aanvragers die een boete opgelegd hebben gekregen, hebben deze boete gekregen vanwege nalatigheid op het gebied van informatieverstrekking met betrekking tot een specifieke toeslag. Bij deze aanvragers is geen sprake van vastgesteld misbruik of oneigenlijk gebruik. Dat houdt in dat zij – als zij voldoen aan de voorwaarden – op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) in aanmerking komen voor een toeslag en dat de daarop betrekking hebbende aanvragen in het reguliere proces van toezicht worden meegenomen. Sinds maart 2013 is onderdeel van het reguliere proces het toepassen van risicoselectie bij nieuwe aanvragen en mutaties. Sinds 1 januari 2014 geldt voorts dat, indien sprake is van een verhoogd risico, de beslistermijn over het verlenen van een voorschot is verlengd van 8 naar 13 weken met de mogelijkheid van verdere verlenging. Iemand die eerder een boete heeft gehad kan nog steeds een toeslag krijgen als uit de nadere beoordeling geen belemmeringen naar voren komen.

De leden van de fractie van de PVV vragen of kwaadwillende figuren uit andere landen, eventueel met hulp van handlangers in Nederland, inmiddels geen toeslagen meer kunnen aanvragen en ontvangen. Voorts willen zij weten of er meer nadruk wordt gelegd op het voorkomen en opsporen van toeslagenfraude bij risicogroepen.
Voor toeslagen is het wettelijke systeem zo opgezet dat burgers een voorschot kunnen krijgen voor feiten die zich heel recent hebben voorgedaan, of in de toekomst nog moeten voordoen en waarbij wordt uitgegaan van door de burger verstrekte gegevens. De volledige controle op de rechtmatigheid van alle gegevens kan pas na afloop van het toeslagjaar (en dus na de uitbetaling van het voorschot) worden afgerond. Hierdoor maakt het dit soort systemen kwetsbaar voor misbruik. Dit levert een spanningsveld op tussen dienstverlening enerzijds en fraudebestrijding anderzijds. Op verschillende momenten in het proces wordt toezicht uitgevoerd op aanvragen en mutaties, te beginnen bij de beoordeling van de aanvraag en de beslissing of een voorschot wordt verleend. Het volgende moment van toezicht betreft het toezicht op het doorvoeren van wijzigingen die gevolgen hebben voor de hoogte van het voorschot. Bij het definitief toekennen vindt in beginsel de laatste toezichtactiviteit plaats, tenzij in een later stadium alsnog een fraudesignaal binnenkomt.

Met ingang van 1 januari 2014 is de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit van kracht geworden. Hierin is een aantal maatregelen opgenomen die het toezicht op het toeslagenproces ondersteunen en aanvullen. Zo is er de mogelijkheid om – indien nodig – een langere beslistermijn te hanteren bij potentieel fraudegevoelige aanvragen, worden aanvragers die (nog) niet bekend

[6] Kamerstukken II, vergaderjaar 2012-2013, Aanhangsel, nr. 2817

zijn bij de Belastingdienst uitgenodigd om aan de balie relevante bewijsstukken te tonen en wordt er geen voorschot op de huurtoeslag en de kinderopvangtoeslag verleend. Daarnaast worden er vanaf 1 januari 2014 geen voorschotten verstrekt indien de status Vertrokken onbekend waarheen (VOW) van toepassing is.

De leden van de fractie van de PVV vragen of het voorkomt dat een toeslagenfraudeur eindigt als een onvindbare belastingnomade en of uitschrijving uit de GBA een ontsnappingsroute vormt voor buitenlandse toeslagenfraudeurs. De leden van de fractie van de PVV vragen voorts of de verscherpte GBA-controles ook specifiek zijn gericht op risicogroepen zoals Oost-Europeanen, Somaliërs en Noordafrikanen.
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van en de controle op de Basisregistratie personen (BRP). Uitschrijving uit de BRP leidt tot een melding aan de Belastingdienst. Bij het aanvragen van een toeslag wordt gecontroleerd of er sprake is van een actueel adresgegeven in Nederland. Wanneer er sprake is van een door de gemeente opgevoerde status VOW wordt het verstrekken van het voorschot opgeschort totdat deze status is opgeheven.

De leden van de fractie van de PVV vragen of de Bulgaren aan wie een bestuurlijke boete is opgelegd en degenen die hebben gefraudeerd, ook gecontroleerd zijn op fraude of onregelmatigheden met andere voorzieningen zoals kinderbijslag, bijstand of fiscale kortingen.
In het algemeen geldt dat in het geval van vaststelling van onregelmatigheden informatie-uitwisseling plaats tussen de uitvoeringsorganisaties, als dat nuttig is voor de specifieke situatie. In het informele samenwerkingsverband van uitvoeringsorganisaties Manifestgroep is meermaals het fraudefenomeen besproken. Hierbij is onder meer de modus operandi aan de orde gekomen. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) heeft controlebevoegdheid voor de kinderbijslag, de gemeenten voor de bijstandsuitkeringen. De SVB heeft een extra controle uitgevoerd op basis van achterliggende informatie van de Belastingdienst. Daarbij is voor de kinderbijslag geen fraude gedetecteerd. Voor het UWV geldt dat de betrokkenen te kort in Nederland zijn geweest om recht op een WW-uitkering op te bouwen. Daarom zijn door het UWV geen extra controles uitgevoerd. Openstaande belastingschulden worden door de Belastingdienst betrokken bij de terugvorderingsacties.

De leden van de fractie van de PVV vragen een uitleg over het verrekenen van 204.000 euro aan terugvorderingen met nog te ontvangen toeslagen bij aanvragers van wie geen woonland en dus ook geen adres bekend is. Deze leden vragen voorts naar een verklaring hoe het mogelijk is dat bij meer dan de helft van het aantal terugvorderingen het woonland niet bekend is (tabel 4).
Op het moment waarop het voorschot op een toeslag werd toegekend, was er een woonadres bekend. Daarna heeft een deel van de aanvragers de status VOW gekregen. De Belastingdienst krijgt via de gemeenten meldingen met betrekking tot het ontstaan of het vervallen van de status VOW. In het kader van de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit geldt met ingang van 1 januari 2014 dat betaling van het voorschot wordt opgeschort totdat de status VOW door de gemeente is opgeheven.

De leden van de fractie van de PVV vragen of mensen aan wie een boete is opgelegd strafrechtelijk of bestuursrechtelijk kunnen worden vervolgd.
In de inleiding heb ik de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aspecten al uiteengezet. Verder merk ik nog op dat het beleid inzake de keuze tussen verzuimboete, vergrijpboete of strafvervolging is neergelegd in paragraaf 15 van het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst dat als bijlage was bijgevoegd bij de eerder vermelde brief van 6 december 2013 van mijn ambtsvoorganger aan uw Kamer.

De leden van de fractie van de PVV vragen of fraudeurs en mensen aan wie een boete is opgelegd vanwege onterechte uitgekeerde toeslagen levenslang kunnen worden uitgesloten van een toeslag, bij hen de uitkering direct te stoppen en de boete niet meer te verrekenen met nog te ontvangen toeslagen.
Zoals eerder vermeld, is in de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit een bepaling opgenomen dat er geen voorschot wordt verleend aan een belanghebbende die eerder heeft gefraudeerd door onjuiste of onvolledige informatie te verstrekken en daarvoor strafrechtelijk is veroordeeld of een vergrijpboete heeft gekregen. Thans wordt momenteel een impactanalyse opgesteld, waaruit zal

blijken wanneer deze maatregel kan worden geïmplementeerd. Deze bepaling treedt in werking op een bij Koninklijk besluit te bepalen tijdstip. De 805 aanvragers die een verzuimboete opgelegd hebben gekregen, hebben deze boete gekregen vanwege nalatigheid op het gebied van informatieverstrekking met betrekking tot een specifieke toeslag. Bij deze aanvragers is geen sprake van vastgesteld misbruik of oneigenlijk gebruik. Zij kunnen dus een nieuw voorschot aanvragen.
De leden van de fractie van het CDA willen weten hoe het mogelijk is om toeslagen aan te vragen over het jaar 2014 wanneer het onbekend is in welk land de aanvrager woont.
De Belastingdienst/Toeslagen is verplicht gebruik te maken van de naam-, adres- en woonplaatsgegevens die zijn opgenomen in de BRP. Als iemand bij een aanvraag geen adres heeft, vindt er geen toekenning plaats. Als iemand zich na de toekenning uitschrijft uit de BRP en de status VOW krijgt, kan het zijn dat er al een toeslag is uitbetaald waar geen recht op is. Dit zijn de eerder aan uw Kamer gemelde na-ijleffecten.

Terugvorderingstraject
De leden van de fracties van de PvdA en van D66 vragen naar de verwachtingen ten aanzien van de nog openstaande terug te vorderen bedragen.
Ik heb in mijn brief van 3 maart 2014 aan uw Kamer[7] aangegeven dat ik voornemens ben in een volgende rapportage een realistische inschatting te geven van de concrete verhaalsmogelijkheden. Op dit moment kan ik geen uitspraak doen over het uiteindelijke resultaat van de wederzijdse bijstand bij de invordering van toeslagschulden in Bulgarije. Het is nu nog niet duidelijk of de betreffende Bulgaren uiteindelijk over voldoende middelen beschikken om de terug te vorderen toeslagen te kunnen betalen. Het ligt niet in de lijn van verwachting dat dwanginvorderingsmaatregelen bij ontbrekende verhaalsmogelijkheden effectief zullen zijn. Lopende het terugvorderingproces kunnen zich ook andere omstandigheden voordoen die terugvordering belemmeren of onmogelijk maken. Betrokkenen kunnen bijvoorbeeld verhuizen, uit het zicht van de Bulgaarse autoriteiten verdwijnen of overlijden.

De leden van de fractie van de SP vragen in het bijzonder of gesteld kan worden dat een kwart van de terugvorderingen is gerealiseerd, in de wetenschap dat dit deels is gebeurd door middel van verrekeningen.
Gezien de wettelijke mogelijkheid tot verrekening van toegekende toeslagen met openstaande schulden en boetes en omdat verrekening een vorm van betaling is, kan worden gesteld dat een kwart van het terug te vorderen bedrag is gerealiseerd.

Meer specifiek willen de leden van de fractie van de SP weten hoe de 2,4 miljoen euro aan terug te vorderen toeslagen en de 1 miljoen euro aan te innen boetes, waarover mijn ambtsvoorganger sprak in het debat op 15 januari, zich verhoudt tot de 4 miljoen euro aan boetes en terug te vorderen toeslagen in de rapportage van 3 maart 2014.
In het Kamerdebat van 15 januari is een overzicht gegeven van de op dat moment openstaande vorderingen. In de rapportage van 3 maart is een geactualiseerd overzicht gegeven van het totaal van de oorspronkelijke vorderingen.

De leden van de fractie van D66 vragen naar de contacten met de Bulgaarse minister van Financiën en de met hem gemaakte afspraken. Zij willen weten of er is toegezegd dat er extra capaciteit wordt ingezet om de voortgang op dit dossier te bespoedigen.
De leden van de fractie van D66 vragen naar de uitkomsten van het telefoongesprek dat ik op 28 februari jl. met de Bulgaarse minister van Financiën heb gevoerd. Minister Chobanov heeft daarin aangegeven dat het onderwerp zijn persoonlijke aandacht heeft. Deze en de andere uitkomsten van dit gesprek zijn beschreven in mijn brief van 3 maart 2014[8] aan uw Kamer. Daarna heb ik op 1 april in Athene met minister Chobanov een vervolggesprek gehad om hem te vragen naar de Bulgaarse positie over de aanpassing van het bilaterale belastingverdrag met Nederland.
Bulgarije heeft hierop recent aangegeven over het verdrag te willen onderhandelen. Een juridische basis voor de bijstand voor de invordering van terug te betalen huurtoeslag maakt deel uit van de Nederlandse inzet van de verdragsonderhandelingen. De Bulgaarse autoriteiten hebben de

[7] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013-2014, 17 050, nr. 465
[8] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013-2014, 17 050, nr. 465

Nederlandse informatieverzoeken voortvarend beantwoord. Daarmee is het nog niet nodig geweest om met de Bulgaarse minister van Financiën over een mogelijk capaciteitstekort te spreken.

De leden van de fractie van de PVV vragen of wordt getracht in Bulgarije een bedrag van € 350.000 terug te halen.
Het bedrag aan terugvorderingen van toeslagen en boetes bij in Bulgarije woonachtige aanvragers in de groep van 805, waarvan op 1 februari 2014 adresgegevens bekend waren bedroeg € 344.535. Van dit bedrag is een deel terugbetaald (€ 12.265) en een deel verrekend (€ 45.344). Op voornoemde peildatum stond er nog € 286.926 open.

De leden van de fractie van de PVV vragen op welke manier de nog openstaande € 1,825 miljoen wordt teruggevorderd, als onbekend is waar en in welk land deze mensen wonen.
Het CLO heeft de Bulgaarse autoriteiten gevraagd onderzoek te doen naar adresgegevens van de Bulgaren die volgens de gegevens zoals bekend bij de Belastingdienst in Bulgarije wonen of de Bulgaarse nationaliteit hebben. De vervolgstap is dan het doen van een verzoek voor bijstand voor de invordering. Dit verzoek wordt mede gebaseerd op het advies van de autoriteiten van het land in kwestie. Daarbij wordt een indicatie gegeven van mogelijke bronnen waarop beslag kan worden gelegd.

De leden van de fractie van de PvdA vragen naar de gedane inlichtingenverzoeken in het kader van de terugvorderingen bij de groep van 805 Bulgaren. Zij willen ook weten voor welk deel van deze populatie adresgegevens bekend zijn. Voorts vragen zij naar het aantal bijstandsverzoeken en de voortgang daarvan.
De routering van de informatie- en bijstandsverzoeken aan de Bulgaarse autoriteiten is als volgt. In alle gevallen wordt een verzoek om informatie gedaan via het CLO van de Belastingdienst. Fiscale verzoeken (ook wel richtlijnverzoeken genoemd naar de Richtlijn 2010/24/EU worden aan de CLO van de Bulgaarse National Revenue Agency gestuurd. Als er sprake is van een combinatie van zowel fiscale als toeslaggerelateerde verzoeken, dan worden deze eveneens aan de CLO gestuurd. Verzoeken voor toeslagenschulden (ook wel premieverzoeken genoemd op basis Verordening 883/2004) worden gestuurd aan het Bulgaarse Agency for Social Assistance dat onder het ministerie van Labour and Social Policy valt. Overigens moet rekening worden gehouden met Europees vastgestelde drempelbedragen per schuldsoort: € 350 voor premieverzoeken en € 1.500 voor richtlijnverzoeken (art. 75 lid 3 van de Verordening 987/2009).
Er zijn 475 premieverzoeken en 261 richtlijnverzoeken gedaan aan de Bulgaarse autoriteiten. Voor alle premieverzoeken is inmiddels een terugmelding van adresgegevens uit Bulgarije ontvangen. Op dit moment zijn voor circa 80% van de richtlijnverzoeken adresgegevens teruggemeld. Elk premieverzoek zal opgevolgd worden tot een verzoek tot bijstand bij de terugvordering. Ten aanzien van circa twee derde van de op dit moment beantwoorde richtlijnverzoeken hebben de Bulgaarse autoriteiten aangegeven geen verhaalsmogelijkheid te zien. Voor deze gevallen ben ik van plan toch bijstandsverzoeken voor de terugvordering in te dienen. Ik zal uw Kamer informeren over de beslissing van de Bulgaarse autoriteiten daarover.

Europees- en internationaalrechtelijke aspecten
De leden van de fractie van de PvdA vragen welke mogelijkheden van internationale bijstand als gevolg van de rechtsgrond niet kunnen worden aangewend. Tevens vragen zij of het verdrag met Bulgarije op basis waarvan invorderingsbijstand wordt gevraagd kan worden aangepast om de kans op succesvolle invordering te vergroten. De leden van de fractie van de PVV vragen of de EU-verordeningen op het gebied van sociale zaken en de EU-Richtlijn op het gebied van de wederzijdse bijstand bij de invordering van belastingen een grondslag bieden om in Bulgarije de ten onrechte uitgekeerde toeslagen terug te vorderen. De leden van de fractie van het CDA vragen naar de stappen die in Europees verband zijn en worden genomen om de huurtoeslag en de huishoudtoeslag terugvorderbaar te maken en op welke termijn daarbij resultaten verwacht worden. De leden van de fractie van de SP vragen hoe de motie Merkies wordt uitgevoerd. Ook vragen deze leden of het verzoek om invorderingsbijstand te verlenen bij huurtoeslagschulden al is gedaan aan de Bulgaarse autoriteiten.
Alleen voor de terugvordering van huurtoeslag bieden de internationale regelingen geen rechtsbasis. Voor de terugvordering van de overige toeslagen kan invorderingsbijstand worden gevraagd op basis van Verordening 883/2004. Zoals aan de Kamer gemeld in de kabinetsbrief van

20 januari 2014[9] over de Motie Bontes, is het niet mogelijk via Verordening 883/2004, Verordening 987/2009 of op een bijlage bij een van die verordeningen een juridische basis voor de invorderingsbijstand voor de huurtoeslagschulden te creëren. Daarom zijn met het Bulgaarse Ministerie van Financiën contacten gelegd over de herziening van het belastingverdrag Nederland - Bulgarije. Van Bulgaarse zijde is hierop positief gereageerd. Op korte termijn zullen de onderhandelingen starten, waarbij beide partijen voor ogen hebben deze onderhandelingen nog in 2014 af te ronden. Nederland heeft bij deze onderhandelingen als inzet een bepaling overeen te komen die een basis vormt voor informatie-uitwisseling en bijstand bij de invordering voor alle terug te betalen toeslagen, dus ook voor de huurtoeslag. Daarnaast is het de inzet van het ministerie van Financiën om bij alle nieuwe onderhandelingen over bilaterale belastingverdragen een dergelijke bepaling overeen te komen. Dit wil overigens niet zeggen dat dit altijd het eindresultaat zal zijn omdat bij onderhandelingen beide partijen wensen naar voren zullen brengen. Naar aanleiding van de motie Merkies heeft het kabinet de Bulgaarse autoriteiten verzocht bijstand te verlenen bij de invordering van huurtoeslagschulden zonder dat hiervoor een rechtsbasis is. Uit contacten met de Bulgaarse autoriteiten is gebleken dat dergelijke verzoeken niet gehonoreerd zullen worden.

Proefprocessen terugvordering huurtoeslag

De leden van de fractie van de PvdA vragen op welke termijn wordt verwacht dat de civiele proefprocessen over onterecht uitbetaalde huurtoeslagen in Bulgarije tot resultaat gaan leiden en welke belemmeringen zich daarbij voordoen. Ook de leden van de fractie van de SP vragen hoe deze proefprocedures zich verhouden tot het verzoek aan de Bulgaarse autoriteiten om invorderingsbijstand te verlenen. De leden van de fractie van de PVV vragen of er slechts ingevorderd kan worden door gebruik te maken van civielrechtelijke bevoegdheden. Meer in het bijzonder willen zij weten of de civielrechtelijke incasso vanaf het begin moet worden opgestart omdat een Nederlands dwangbevel geen executoriale titel is in Bulgarije en of dan een volle civiele procedure gevoerd moet worden in Bulgarije.
Zoals hiervoor is aangegeven is alleen voor de huurtoeslag momenteel geen juridische basis voor het terugvorderen en het vragen van bijstand daarbij. Wanneer langs civielrechtelijke weg wordt getracht teruggevorderde huurtoeslag te incasseren is niet precies aan te geven hoe veel tijd de te voeren procedures zullen vergen. Deze procedures kunnen jaren duren. De civiele procedure wordt ingeleid met een dagvaarding. Indien die in Bulgarije moet worden uitgebracht dient eerst vertaling in het Bulgaars plaats te vinden. Daarna wordt in Nederland een gerechtelijke procedure opgestart. Na vonniswijzing staat het de partijen vrij in hoger beroep en daarna in cassatie te gaan. Om een veroordelend vonnis in Bulgarije ten uitvoer te kunnen leggen moet vervolgens daar een executoriale titel worden verkregen. Tegen de beslissing van de Bulgaarse rechter is ook beroep mogelijk. Na verkregen verlof kan uiteindelijk door een Bulgaarse gerechtsdeurwaarder tot tenuitvoerlegging worden overgegaan. Gezien het feit dat deze procedures veel tijd vergen en veel kosten met zich brengen, ben ik van mening dat dit middel slechts moet worden ingezet als er sprake is van een aanmerkelijke huurtoeslagschuld. Op dat moment is het mogelijk om enkele civiele procedures te starten die mede tot doel hebben om inzicht in de kosten en doorlooptijd te krijgen. Zoals eerder opgemerkt biedt de civielrechtelijke weg vanwege het omslachtige en tijdrovende karakter geen garantie voor resultaat.

Kostenaspecten

De leden van de fractie van de PVV willen weten hoeveel de terugvorderingsoperatie tot nu toe heeft gekost en hoeveel daadwerkelijk is terugbetaald.
Van die kosten kan ik geen schatting geven. De Belastingdienst registreert niet de kosten die specifiek worden gemaakt voor de terugvordering van boetes en toeslagen uit een bepaald land.

De leden van de fractie van de PVV vragen of op grond van het Nederlands recht de gemaakte kosten voor juridische bijstand niet op de pseudo-toeslaggerechtigde kan worden verhaald omdat in de wet slechts een beperkt aantal invorderingskosten voor verhaal in aanmerking komen. Wanneer wordt ingevorderd met gebruikmaking van de in de Invorderingswet 1990 of de Awir neergelegde middelen, worden primair de geforfaiteerde kosten van (dwang-) invordering ten laste van de belasting- of toeslagschuldige gebracht zoals in de Kostenwet invordering rijksbelastingen

[9] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013-2014, 17 050, nr. 457

voorgeschreven. Wanneer echter een procedure ten overstaan van de burgerlijke rechter wordt gevoerd, pleegt de rechter de partij die de zaak "verliest" in de kosten van die procedure - voor zover die zijn gevallen aan de zijde van diens wederpartij - te veroordelen. Dit zijn echter niet alle gemaakte kosten doch slechts de genormeerde kosten, berekend aan de hand van een bepaald systeem, het zogenaamde "liquidatietarief".

Cijfermatige toelichting
De leden van de fractie van de SGP vragen een uitleg over het verschil tussen het in de tekst vermelde aantal van 4.136 terugvorderingen en het in de tabellen vermelde aantal van 4.128.
In de tekst is abusievelijk een aantal van 4.136 terugvorderingen vermeld, dit had 4.128 moeten zijn.

De leden van de fractie van de SGP vragen hoeveel van de 805 Bulgaren de boetes hebben betaald.
Op de peildatum 1 februari 2014 waren 61 boetes volledig afgedaan door betaling of verrekening.

De leden van de fractie van de SP vragen naar de in het debat van 15 januari toegezegde uitsplitsing van de geïnde 70.000 euro aan boetes en toeslagen.
Het totaalbedrag van 70.000 euro betrof uitsluitend boetes.

De leden van de fractie van de PVV vragen of, als geen rekening wordt gehouden met verrekeningen, er nog geen 8,5% van het openstaande bedrag daadwerkelijk is terugbetaald en niet 25%. Er is circa 8,5% van het openstaande bedrag daadwerkelijk terugbetaald en circa 15% verrekend.

De leden van de fractie van de PVV vragen of het klopt dat door de in Bulgarije woonachtige personen slechts 3,6% is terugbetaald en hoe zich dit verhoudt tot de opmerking dat 25% van de terugvordering is gerealiseerd.
De realisatie van de terugvordering bestaat uit terugbetalingen en verrekeningen van nieuwe toeslagaanvragen met openstaande schulden en boetes. Er is 3,6% van het in Bulgarije openstaande bedrag terugbetaald door in Bulgarije woonachtige personen. Voor de gehele groep van 805 Bulgaren is circa een kwart van de terugvordering gerealiseerd.

De leden van de fractie van de SGP vragen of er bij de cijfers van de openstaande bedragen rekening gehouden is met niet te innen bedragen en welk bedrag als oninbaar wordt beschouwd. Zij vragen hoeveel van de resterende 76% aan openstaande bedragen naar verwachting kan worden geïnd.
Met niet te innen bedragen is geen rekening gehouden. Vorderingen blijven openstaan en kunnen op een later moment, als er wel sprake is van verhaalsmogelijkheden, alsnog ingevorderd worden zolang de vordering niet is verjaard. Zoals eerder aangegeven, zal ik van het terug te vorderen bedrag in mijn volgende rapportage aan uw Kamer een realistische schatting geven.

De leden van de fractie van de SGP vragen naar het aantal terugvorderingen dat intussen betaald of verrekend is.
In totaal zijn op peildatum 1 februari 2014 2.048 van de 4.128 terugvorderingen betaald of verrekend.

De leden van de fractie van de SGP willen weten waarom het aantal terugvorderingen voor het jaar 2013 veel lager ligt dan voor het jaar 2012 en of dit definitieve bedragen zijn of dat verwacht wordt dat deze bedragen nog op zullen lopen als bijvoorbeeld de belastingaangifte over het jaar 2013 bekend wordt.
De boetes zijn medio 2013 opgelegd en hebben merendeels betrekking op toeslagjaar 2012. Het toezicht in de actualiteit op de toekenning van voorschotaanvragen is in 2013 aangescherpt, maar aanvullende terugvorderingen in de toekenning van definitieve toeslagen kunnen niet worden uitgesloten.

De leden van de fractie van de CDA willen graag weten hoe de bereikbaarheid van de Belastingtelefoon zich de afgelopen tijd heeft ontwikkeld. Voorts vragen zij hoeveel mensen op een

toeslag wachten omdat er geen rekeningnummer beschikbaar is, om hoeveel geld het gaat en of er nog achterstanden zijn bij de verwerking van data.
Over de bereikbaarheid van de Belastingtelefoon heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer geïnformeerd bij brief van 28 januari 2014[10] en via de dertiende halfjaarsrapportage Belastingdienst[11]. Ik heb uw Kamer op 3 maart 2014 een brief gestuurd over het proces één rekeningnummer[12]. Hierin is de laatste stand van zaken rond de bereikbaarheid van de Belastingtelefoon opgenomen.

[10] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2013-2014, 17 050, nr. 463
[11] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2013-2014, 31 066, nr. 198
[12] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2013-2014, 31 066, nr. 192